

The Mediating Role of Forgiveness and The Moderating Role of Perceived Partner Responsiveness in The Relationship Between Victim Sensitivity and Subjective Well-Being in Romantic Relationships*

Sena DOĞRUYOL^{a*} (ORCID – 0000-0001-9348-8743)

Aslı ASLAN^b (ORCID – 0000-0001-5965-8059)

^aÇağ University, Faculty of Arts and Sciences, Mersin/Türkiye

^bAnadolu University, Faculty of Humanities, Eskişehir/Türkiye

Article Info

DOI: 10.14812/cuefd.1464402

Article history:

Received 04.04.24

Revised 11.11.24

Accepted 31.07.25

Keywords:

Subjective Well-Being,
Victim Sensitivity,
Forgiveness,
Perceived Partner Responsiveness,
Romantic Relationships

Research Article

Abstract

Understanding how the concept of victim sensitivity in romantic relationships is perceived by married adults and evaluating this concept within the framework of subjective well-being is of great importance. The primary aim of the current research is to assess an individual's subjective well-being in the context of victim sensitivity, perceived partner responsiveness, and forgiveness variables. In this direction, the mediating roles of forgiveness (avoidance, retaliation, and benevolence) in the relationship between victim sensitivity and subjective well-being have been tested first. Subsequently, the moderating role of perceived partner sensitivity in the relationship between victim sensitivity and forgiveness was examined. The study group consists of a total of 398 participants, including 230 women and 168 men. Data were obtained using Satisfaction with Life Scale (SWLS), Positive-Negative Affect Scale (PANAS), Marital Forgiveness Scale- Event (MFS-E), Perceived Partner Responsiveness Scale (PPRS) and Victim Sensitivity in Romantic Relationships Scale (VSRRS). Furthermore, a demographic information form prepared by the researcher was used to collect personal information such as gender, age, monthly income, duration of marriage, and education level. Before analyzing the data, assumptions such as sample size, outliers, missing values, linearity, normality, and multicollinearity were also tested. The results indicated that avoidance and benevolence serve as mediating roles in the relationship between victim sensitivity and subjective well-being, while retaliation does not have a significant role. Furthermore, when analyzing the results of the moderating variable, it suggests that perceived partner responsiveness does not have a moderating role in the relationship between victim sensitivity and forgiveness. In conclusion, high levels of victim sensitivity in romantic partners may lead to negative experiences within the relationship. Therefore, the development of intervention programs targeting this domain may offer valuable guidance for future research and therapeutic practices.

Romantik İlişkilerde Mağdur Duyarlılığı ile Öznel İyi Oluş Arasındaki İlişkide Bağışlamanın Aracı, Algılanan Partner Duyarlılığının Düzenleyici Rolü*

Makale Bilgisi

DOI: 10.14812/cuefd.1464402

Makale Geçmişi:

Geliş 04.04.24

Düzeltilme 11.11.24

Öz

Romantik ilişkilerde mağdur duyarlılık kavramının evli yetişkinler tarafından nasıl algılandığının anlaşılması ve bu kavramın öznel iyi oluş çerçevesinde değerlendirilmesi oldukça önemlidir. Mevcut araştırmanın temel amacı; bireyin öznel iyi oluşunu mağdur duyarlılığı, algılanan partner duyarlılığı ve bağışlama değişkenleri çerçevesinde değerlendirmektir. Bu doğrultuda öncelikle, mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş

* This study is derived from the first author's doctoral dissertation.

a*Corresponding Author: senadogruyol@cag.edu.tr

Kabul	31.07.25	arasındaki ilişkide partneri bağışlamanın (uzaklaşma, misilleme ve yardımseverlik) aracı rolleri test edilmiştir. Daha sonra, mağdur duyarlılığının bağışlama üzerindeki etkisinde algılanan partner duyarlılığının düzenleyici rolü sınanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu; 230 kadın, 168 erkek olmak üzere toplam 398 katılımcıdan oluşmaktadır. Veriler, Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ), Pozitif Negatif Duygu Ölçeği (PANAS), Evlilikte Affetme Ölçeği – Olay, Algılanan Partner Duyarlılığı Ölçeği (APDÖ) ve Romantik İlişkilerde Mağdur Duyarlılığı Ölçeği (RİMDÖ) kullanılarak elde edilmiştir. Ayrıca, araştırmacı tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu ile katılımcıların; cinsiyet, yaş, aylık gelir, evlilik süresi ve eğitim düzeyi gibi kişisel bilgileri toplanmıştır. Veriler analiz edilmeden önce örneklem büyüklüğü, uç değerler, eksik veri, doğrusallık, normallik ve çoklu bağlantı problemi gibi varsayımlar da test edilmiştir. Sonuçlar, mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide uzaklaşma ve yardımseverliğin aracı rolleri olduğunu, misillemenin ise anlamlı bir rolü olmadığını göstermektedir. Öte yandan, düzenleyici değişken analizi sonuçları incelendiğinde, algılanan partner duyarlılığının mağdur duyarlılığı ile partneri bağışlama arasındaki ilişkide düzenleyici rolünün olmadığına işaret etmektedir. Sonuç olarak, romantik partnerlerin mağdur duyarlılığının yüksek olması ilişkilerinde olumsuz deneyimler yaşamasına yol açabilir. Bu nedenle, bu alanda geliştirilecek müdahale programları gelecekte yapılacak çalışmalar için yol gösterici olacaktır.
<i>Anahtar Kelimeler:</i>		
Öznel İyi Oluş,		
Mağdur Duyarlılığı,		
Bağışlama,		
Algılanan Partner Duyarlılığı,		
Romantik İlişkiler		
<i>Araştırma Makalesi</i>		

Introduction

Subjective well-being (SWB) is defined as individuals' cognitive and affective evaluations of their own lives (Diener, 2000). SWB consists of three components; positive effect, negative affect, and life satisfaction. While positive and negative effects are affective components of subjective well-being, life satisfaction is considered as the cognitive component (Schimmack, 2008). Researchers have been examining the factors affecting subjective well-being for many years has become a significant topic in literature. It is clearly seen that many factors are associated with subjective well-being, especially in romantic relationships. There are studies showing that SWB is associated with many factors such as marital satisfaction, problem solving skills and locus of control (Canbulat & Cihangir-Çankaya, 2014), self-compassion (Birni & Eryılmaz, 2022), age (Eryılmaz & Ercan, 2011), forgiveness (Bugay & Demir, 2010b; Forster et al., 2020) and relationship quality (Eryılmaz & Doğan, 2013).

Subjective well-being is defined as the individual's evaluations of his/her own life and the satisfaction he/she feels by meeting his/her needs, desires, and goals (Diener et al., 1999). In a romantic relationship perspective, when an individual has positive attitudes towards his/her romantic relationship and feels satisfaction with this relationship, his/her evaluations of his/her own life will also be positive (Londero-Santos et al., 2021). Therefore, the quality of the relationship and meeting the needs of the individual positively affect the level of subjective well-being (Eryılmaz & Doğan, 2013). On the other hand, it has also been reported that being in a romantic relationship, interaction with the partner and spending more time in the relationship have significant effects on subjective well-being (Hudson et al., 2020). Other most important predictors of subjective well-being is relationship satisfaction (Londero-Santos et al., 2021). Researchers emphasize the importance of romantic relationships on subjective well-being and argue that developing satisfying romantic relationships can contribute to a happier life. In addition, in the relationship between hope in relationship and subjective well-being, it is stated that approaches that shape hope positively or negatively will also be effective on subjective well-being (Pleeging et al., 2021).

Victim sensitivity is one of the dimensions (victim, offender, observer, and beneficiary) of justice sensitivity theory (Schmitt et al., 2005). This concept functions as the individual's concerns about self, anti-social tendencies, repetitive thoughts, and intense emotional reactions in cases of injustice (Gollwitzer et al., 2005; Schmitt et al., 2010). According to Schmitt et al. (1995), the systematic approach to measuring this concept consists of four indicators; the frequency of injustice experienced, the intensity of anger following injustice, the mental strain of injustice, and the punishment of the perpetrator. Gollwitzer and Rothmund (2011) stated that individuals with high victim sensitivity exhibit a defensive approach by protecting themselves to avoid being abused, are closed to cooperation with other people in unfair situations and focus more on justice for themselves (Gollwitzer et al., 2005). In contrast, the researchers reported that observer and beneficiary sensitivity were associated with prosocial tendencies such as empathy and social responsibility. According to Gollwitzer et al. (2005), beneficiary sensitivity was

positively related to positive social behaviors such as solidarity, existential guilt, and compassion towards disadvantaged groups, while high victim sensitivity predicted the likelihood of ignoring disadvantaged groups and denying responsibility for them. On the other hand, the findings of a study conducted by Pourmohseni, Koluri and Ranjbar (2022) indicated that victim sensitivity, hostile attribution bias, and anger rumination significantly predicted marital problems in romantic relationships.

Interpersonal relationships are generally based on dynamics such as friendship, trust, and social support. However, in close relationships, serious conflicts may arise when partners occasionally violate each other's wishes, desires and blame each other. In this case, forgiveness seems to have a very important function in terms of coping with negative situations such as avoidance and revenge (Fincham, 2000). Thus, forgiveness -the process in which the victim experiences a prosocial change in motivation towards the violator- is very important in terms of maintaining and repairing relationships (McCauley et al., 2022).

In the literature, there is not yet a consensus among researchers in defining forgiveness. According to McCullough et al. (2003), forgiveness is a process of change in which negative motivation (e.g. unforgiveness) towards the offender decreases and positive ones increase. Enright et al. (1998) define forgiveness as a choice by the victim to decrease anger towards the offender and increase feelings of compassion, love, and mercy. On the other hand, McCullough et al. (1998) stated that when individuals forgive, their motivation to avoid the offender and to take revenge decreases. In addition to all these definitions, the common opinion of researchers regarding forgiveness is that forgiveness does not require a reorganization of the relationship between the victim and the offender (Fincham, 2000). However, forgiveness can create empathy and compassion towards the offender, which can improve the relationship (Hook et al., 2012). Researchers also have stated that forgiveness can be seen as a disposition. This tendency is positively associated with empathy, cognitive flexibility, and appreciation, while it is negatively associated with rumination, avoidant and anxious attachment, and narcissism (Mróz & Kaleta, 2017). In addition, personality factors are also known to be important determinants of forgiveness. Individuals with a strong sense of self-control are more likely to forgive others because they are better able to regulate their emotions and behaviors in response to negative events (Balliet et al., 2011). Violations that occur in marriage can be hurtful and can also damage the bond between partners. In this case, forgiveness has a challenging but supportive function for the relationship (Mahoney et al., 2005).

Research on the relationship between forgiveness and victim sensitivity are quite limited (Çoklar & Dönmez, 2014; Exline et al., 2003; Gerlach et al., 2012; Witvliet et al., 2008). For instance, Yao et al. (2017) examined the mediating role of self-forgiveness and interpersonal forgiveness in the relationship between subjective well-being and self-esteem and found that both interpersonal forgiveness and self-forgiveness were significantly positively related to subjective well-being. In other words, people with high levels of forgiveness were also found to have high levels of subjective well-being. Moreover, the researchers found that both interpersonal forgiveness and self-forgiveness had a partial mediating role in the relationship between self-esteem and subjective well-being. The results of a study by Allemand et al. (2012), which examined the relationships between subjective well-being and forgiveness with 962 adult participants, reported that forgiveness was highly related to life satisfaction, positive emotions, and optimism. Bono, McCullough, and Root (2007) reported that well-being was highly correlated with forgiveness and that the relationship between forgiveness and well-being differed according to how close and committed the participants were to their partners before the violation. Balci-Çelik and Öztürk-Serter (2017) examined the relationship between forgiveness level and subjective well-being in a study conducted with 329 participants in romantic relationships. According to the findings of the study, it was reported that as the forgiveness scores of the participants increased, their subjective well-being scores also increased, and in this case, increasing the level of forgiveness is a factor that increases the level of subjective well-being.

When defining the concept of perceived partner responsiveness, it is first necessary to understand what responsiveness is. Sensitivity is a process that explains the needs, goals, and desires of individuals with supportive behaviors in close relationships. Studies in the field of developmental psychology point out that the sensitivity of the caregiver has important effects on the development of the child while

explaining the parent-child relationship (Van-IJendoorn & Bakermans-Kranenburg, 2008). In addition, attachment theory also suggests that caregiver sensitivity is an important determinant of secure attachment in infants (Ainsworth et al., 1978; Bowlby, 1988). In this direction, Bowlby's perspective on attachment regarding the development of attachment patterns in infants and children -attachment theory- is that early experiences form attachment patterns that affect the whole life of the individual (Bowlby, 1979, p.129). Hazan and Shaver (1987) also discussed attachment theory in adults and stated that the relationship between the caregiver and the infant in romantic relationships is similar to the emotional bond established between romantic partners. Perceived partner responsiveness (PPR) is defined as an individual's perception of his/her partner within the framework of understanding, approval and caring (Elliot & Reis, 2003). It is also known that perceived partner responsiveness is considered as a process that affects how satisfying and intimate romantic relationships are (Reis et al., 2004; Reis & Clark, 2013). Reis and Shaver (1988) stated that partner responsiveness has an important role in individuals' lives. When individuals perceive their partners as compassionate, understanding, and appreciative, they are more likely to open themselves to their partners and respond to their partners, leading to increased intimacy and satisfaction in the romantic relationship (Laurenceau et al., 1998). Recent studies show that perceived partner responsiveness has positive physical and psychological effects on general health, happiness (subjective well-being) and psychological well-being (Gable & Reis, 2006; Kiecolt-Glaser & Wilson, 2017; Selçuk et al., 2018; Stanton et al., 2019; Taşfiliz et al., 2018).

In conclusion, the present study examines the relationships between victim sensitivity and subjective well-being, as well as the mediating role of forgiveness and the moderating role of perceived partner responsiveness in these relationships. Accordingly, the hypotheses tested are presented below.

H1. Benevolence mediates the relationship between victim sensitivity and subjective well-being.

H1(a). Avoidance mediates the relationship between victim sensitivity and subjective well-being.

H1(b). Retaliation mediates the relationship between victim sensitivity and subjective well-being.

H2. The indirect effect of victim sensitivity on subjective well-being through benevolence is moderated by perceived partner responsiveness.

H2(a). The indirect effect of victim sensitivity on subjective well-being through avoidance is moderated by perceived partner responsiveness.

H2(b). The indirect effect of victim sensitivity on subjective well-being through retaliation is moderated by perceived partner responsiveness.

Method

Study Group

The study group consists of a total of 398 participants, 230 (57.8%) women and 168 (42.2%) men. The age range of the participants was 23-74 years (Mean= 43.64, SD= 12.40). The prerequisite for participation in this study was that participants had been married for at least one year. A quota sampling method was employed.

Of the participants, 191 (48%) were married for 1-10 years, 74 (18.6%) for 11-20 years, 71 (17.8%) for 21-30 years, 50 (12.6%) for 31-40 years and 12 (3%) for 41 years or more. 9 (2.3%) participants have secondary school education, 66 (16.6%) of them have high school education, 228 (57.3%) of them have university education and 95 (23.9%) of them have graduate education. Additionally, the distribution of participants by monthly income were as follows: 8 (2%) of the participants have a monthly income of 2500TL and below, 20 (5%) of them have a monthly income of 2501-3500TL, 17 (4.3%) of them have a monthly income of 3501-4500TL, 35 (8.8%) of them have a monthly income of 4501-5500TL, 34 (8.5%) of them have a monthly income of 5501-6500TL, 39 (9.8%) of them have a monthly income of 6501-7500TL and 245 (61.6%) of them have a monthly income of 7500TL and above (see Table 1).

Table 1
Descriptive Statistics of Participants

Variables	N	%
Duration of Marriage		
1-10 year	191	48
11-20 year	74	18.6
21-30 year	71	17.8
31-40 year	50	12.6
41 year and above	12	3
Education Level		
Primary school	-	-
Secondary school	9	2.3
High school	66	16.6
University	228	57.3
Post-graduate	95	23.9
Monthly Income		
2500TL and below	8	2.0
2501-3500TL	20	5.0
3501-4500TL	17	4.3
4501-5500TL	35	8.8
5501-6500TL	34	8.5
6501-7500TL	39	9.8
7501TL and above	245	61.6

Note: The data collected in 2021. For this year, the gross minimum wage was 3,577.50 TL and the net minimum wage was 2,825.90 TL.

Data Collection Tools

Demographic Information Form: A demographic information form was developed by the researcher to collect information such as gender, age, education level, socio-economic status, marriage duration and divorce status of the participants.

Measurement of Subjective Well-Being: Subjective well-being was measured with the Satisfaction with Life Scale (SWLS) and the Positive-Negative Affect Scale (PANAS).

Satisfaction with Life Scale (SWLS): The Satisfaction with Life Scale (SWLS) was developed by Diener, Emmons, Larsen and Griffin (1985) to determine individuals' life satisfaction. Köker (1991) was adapted into Turkish by Köker (1991) and it has a one-factor structure. The scale consists of 5 positive items (e.g., "My life is close to my ideals in many aspects") and is evaluated on a 7-point Likert-type scale (1= Not at all appropriate, 7= Very appropriate). Scores obtained from the scale range between 1-35. An increase in the scores obtained from the scale indicates an increase in life satisfaction. In the original study, Köker (1991) reported the test-retest coefficient is .85 and the item-test correlations are between .71 and .80. In the current study, Cronbach's Alpha internal consistency value was found to be .88.

Positive-Negative Affect Scale (PANAS): The Positive-Negative Affect Scale (PANAS) developed by Watson et al. (1988) and used to assess the emotional levels of individuals. The adaptation of the scale into Turkish were conducted by Gençöz (2000). The scale consists of two subdimensions, 10 positive (1, 3, 5, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 19) and 10 negative (2, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 15, 18, 20), with a total of 20 emotion expression items. The scores obtained from the scale, which is evaluated with a five point Likert-type rating (1= Very little, 5= Very much), vary between 10-50 for each subdimension. The increase in the participants' scores on the scale indicates an increase in their positive or negative levels. In the original study Cronbach's Alpha internal consistency values of the scale are .83 and .86 for the positive and negative affect dimensions, respectively. In the current study, Cronbach's Alpha internal consistency values were .84 for positive effect and .86 for negative effect.

Marital Forgiveness Scale- Event (MFS-E): Marital Forgiveness Scale- Event (MFS-E) was developed by Fincham, Beach, and Davila (2004) to assess the level of forgiveness of couples. The scale was adapted into Turkish by Durmuş and Manap (2018). As in the original form of the scale, the participants are asked to provide information about the event they have experienced in the last 12 months, which they consider to be hurtful, and the scale items are expected to be answered in line with this event. Then, they are then asked to rate the event on a scale of 1-9 (1= Very little hurt, 9= Hurt more than ever) with the question "How much were you hurt or upset by this event?". The scale consists of 9 items in total and three subdimensions: Benevolence (2, 7 and 9), Avoidance (1, 4 and 5) and Retaliation (items 3, 6 and 8). The scale items are evaluated with a five point Likert-type scale (1= Strongly disagree, 5= Strongly agree). In the Turkish version of the scale, similar to the original version, no total score is obtained, and each sub-dimension of the scale is evaluated independently. An increase in the scores obtained from the scale indicates an increase in benevolence, retaliation, and avoidance. In the original study, Cronbach's alpha internal consistency values are .76 for benevolence, .63 for retaliation and .81 for avoidance. In the current study, Cronbach's Alpha internal consistency values are .77 for benevolence, .86 for avoidance, and .64 for retaliation.

Perceived Partner Responsiveness Scale (PPRS): The Perceived Partner Responsiveness Scale (PPRS) is an 18-item scale that includes individuals' evaluations of the extent to which they feel understood, cared for and approved by their partners. Participants rate their romantic partners on a Likert-type scale with a nine-point scale (1=not true at all, 9=completely true). The scale was adapted into Turkish by Taşfiliz et al.(2020). Reis et al.(2017) reported that the PPRS has a single-factor structure and confirmed by the adaptation study conducted by Taşfiliz, et. al. (2020). The higher the scores obtained from the scale, the higher the level of sensitivity perceived from the partner. In the original study, Cronbach's alpha internal consistency coefficient of the scale was reported to be .97 and .93 in two different samples (Taşfiliz et al., 2020). In this study, Cronbach's alpha internal consistency value was found to be .97.

Victim Sensitivity in Romantic Relationships Scale (VSRRS): The Victim Sensitivity in Romantic Relationships Scale (VSRRS) is a 17-item scale developed by Doğruyol (2023) that assesses the level of victim sensitivity in individuals' romantic relationships. Participants evaluate their level of victim sensitivity using a seven point Likert scale (1= Strongly disagree, 7= Strongly agree). The scale has a single-factor structure. As the scores obtained from the scale increase, the individual's level of victim sensitivity also increases. In the original study, Cronbach's alpha internal consistency coefficient of the scale was reported to be .90. Cronbach's Alpha internal consistency coefficient for the current study was calculated as .90.

Procedure

The aim of this study is to test the moderated mediation model. Accordingly, it was predicted that victim sensitivity in romantic relationships has a direct effect on subjective well-being. Moreover, this effect is mediated by partner forgiveness subdimensions- benevolence, avoidance, retaliation-. Finally, the study tests the moderating role of perceived partner responsiveness in the effect of victim sensitivity on forgiveness.

The prerequisite in this study was to be married for at least one year. In this context, the sample of the study consists of individuals who have been married more than a year. The data were collected online via Qualtrics Survey Program. All scales took approximately 15-20 minutes to be completed by the participants.

The necessary permissions for the scales were obtained via e-mail from the researchers who developed or adapted the scales. After that, ethical permissions were obtained from the Social Sciences and Humanities Research Ethics Committee to conduct the research (Decision Date: 05.03.2021 No. 03). Finally, informed consent form and other measurement tools were sent to the participants via social media using the Qualtrics Survey Program. Informed consent was obtained online before data collection.

Thus, all participants were informed about the aim of the study and the voluntary nature of their participation.

Data Analysis

Before conducting the necessary analysis within the scope of the research, assumptions such as missing data problem, errors and missing data, normality, linearity, and multicollinearity problems were tested to make the data ready for the analysis. First, it was observed that there is no missing and erroneous data in the data of 403 participants. However, since two participants were found to have a marriage duration of less than a year, they were excluded from the data. Then, Mahalanobis distance was calculated to identify outliers in the data and three participants were found to be multivariate outliers and excluded from the data. The normal distribution analysis was determined by calculating kurtosis and skewness values. The relationships between the variables were reported using Pearson Correlation Coefficients Analysis.

Skewness and kurtosis values were analyzed to examine whether the data exhibited a normal distribution. As seen in Table 2, the skewness and kurtosis coefficients, obtained by dividing the skewness and kurtosis values by their standard errors, fall within the ± 2 range. According to George and Mallery (2010), the value of skewness and kurtosis between -2.00 and +2.00 is accepted normal distribution. Therefore, it can be said that the data exhibits a normal distribution.

To test the moderating effects of perceived partner responsiveness on the indirect effect of victim sensitivity on subjective well-being through forgiveness, Model 7 proposed moderated mediation analyses in SPSS Process 4.0 Macro developed by Hayes (2018) was used. Moderated mediation analyses are reported as a method used to test whether the magnitude of the mediating effect depends on the value of the moderating variable (Muller et al., 2005).

Table 2
Descriptive Statistics for Variables and Univariate Normality

Variables	Lowest Score	Highest Score	$\bar{X}$	S	Skewness	Kurtosis
Subjective Well-Being	-2.00	10.80	5.90	2.07	-.63	.31
Victim Sensitivity	17.00	119.00	72.16	24.20	-.16	-.79
Perceived Partner Responsiveness	18.00	162.00	111.01	34.62	-.55	-.63
Benevolence	3.00	21.00	15.11	4.71	-.606	-.397
Avoidance	3.00	15.00	8.77	3.58	-.049	-1.09
Retaliation	3.00	14.00	5.20	2.26	1.03	.691

Findings

Descriptive Analysis

Table 3 reveals that victim sensitivity is negatively and significantly correlated with subjective well-being ($r = -.245$, $p < .01$), avoidance ($r = -.319$, $p < .01$) and retaliation ($r = -.129$, $p < .05$). On the other hand, subjective well-being is positively and significantly correlated with benevolence ($r = .273$, $p < .01$) and perceived partner responsiveness ($r = .471$, $p < .01$). In this case, as partner benevolence increases, subjective well-being also increases. In fact, subjective well-being increases with the increase in perceived partner responsiveness. Victim sensitivity is significantly and positively correlated with avoidance ($r = .511$, $p < .01$), retaliation ($r = .377$, $p < .01$), and negatively correlated with benevolence ($r = -.265$, $p < .01$) and perceived partner responsiveness ($r = -.267$, $p < .01$). Accordingly, the higher the level of victim sensitivity, the more distant they become from their partner and the more retaliatory behaviors increase. In addition,

the level of perceived partner responsiveness and benevolence towards the partner decreased with the increase in the level of victim sensitivity.

Table 3
Pearson Correlation Coefficient Values Among Variables

Variables	1	2	3	4	5	6
1.Victim Sensitivity	-	-	-	-	-	-
2.Subjective Well-Being	-.245**	-	-	-	-	-
3.Avoidance	.511**	-.319**	-	-	-	-
4.Retaliatio	.377**	-.129*	.348**	-	-	-
5.Benevolence	-.265**	.273**	-.311**	-.153**	-	-
6.Perceived Partner Responsiveness	-.267**	.471**	-.459**	-.236**	.385**	-

**p< .01, *p< .05; Avoidance: Marital Forgiveness Scale-Event subdimension, Retaliatio: Marital Forgiveness Scale-Event subdimension, Benevolence: Marital Forgiveness Scale-Event subdimension.

Mediation Model Analysis

Regarding the theoretical model, mediation roles were examined to test indirect effects among variables. The results show that the direct path from victim sensitivity to benevolence is statistically significant and negative ($\beta = -0.12$, $SE = 0.03$, 95% CI [-0.1966, -0.0587]). Victim sensitivity ($\beta = -0.27$, $SE = 0.07$, 95% CI [-0.4125, -0.1294]) and benevolence ($\beta = 0.44$, $SE = 0.09$, 95% CI [0.2522, 0.6376]) also have significant effects on subjective well-being. Therefore, it is determined that benevolence has a mediating role in the relationship between victim sensitivity and subjective well-being. When the direct pathway from victim sensitivity to avoidance is examined, statistically significant and negative findings are obtained ($\beta = 0.34$, $SE = 0.03$, 95% CI [0.2771, 0.4144]). Victim sensitivity ($\beta = -0.16$, $SE = 0.08$, 95% CI [-0.3209, -0.0042]) and avoidance ($\beta = -0.45$, $SE = 0.09$, 95% CI [-0.6440, -0.2666]) are also found to have significant effects on subjective well-being. In other words, avoidance has a mediating role in the relationship between victim sensitivity and subjective well-being. Finally, the direct path from victim sensitivity to retaliation is significant and positive ($\beta = 0.18$, $SE = 0.02$, 95% CI [0.1309, 0.2311]). Victim sensitivity ($\beta = -0.33$, $SE = 0.07$, 95% CI [-0.4855, -0.1834]) is found to have significant effects on subjective well-being, however, retaliation ($\beta = -0.11$, $SE = 0.14$, 95% CI [-0.4013, 0.1691]) does not have any significant effects on subjective well-being. Therefore, retaliation does not mediate the relationship between victim sensitivity and subjective well-being.

Moderated Mediation Model Analysis

First, the moderation roles of perceived partner responsiveness in the relationships between victim sensitivity and subdimensions of forgiveness- benevolence, avoidance, and retaliation- were tested. The findings indicated that victim sensitivity had a significant effect on benevolence ($\beta = -0.13$, $SE = 0.03$, 95% CI [-0.1966, -0.0587]) and perceived partner responsiveness ($\beta = 0.18$, $SE = 0.02$, 95% CI [0.1334, 0.2356]). However, the interaction effect between victim sensitivity and perceived partner responsiveness was not statistically significant ($\beta = -0.004$, $SE = 0.17$, 95% CI [-0.0396, 0.0306]). Similarly, victim sensitivity significantly predicted avoidance ($\beta = 0.34$, $SE = 0.03$, 95% CI [0.2771, 0.4144]) and perceived partner responsiveness ($\beta = -0.21$, $SE = 0.02$, 95% CI [-0.2702, -0.1685]); however, the interaction between victim sensitivity and perceived partner responsiveness was not statistically significant ($\beta = 0.02$, $SE = 0.17$, 95% CI [-0.0132, 0.0568]). On the other hand, victim sensitivity had a significant effect on retaliation ($\beta = 0.18$, $SE = 0.02$, 95% CI [0.1309, 0.2311]) and perceived partner responsiveness ($\beta = -0.05$, $SE = 0.01$, 95% CI [-0.0928, -0.0186]). Nevertheless, the interaction effect between victim sensitivity and perceived partner responsiveness was not statistically significant ($\beta = -0.007$, $SE = 0.13$, 95% CI [-0.0332, 0.0179]).

The moderating role of perceived partner responsiveness in the indirect effect of victim sensitivity on subjective well-being through benevolence was found not to be statistically significant (index = -0.002, 95% CI [-0.0225, 0.0153]) (see Figure 1). Similarly, the moderating role of perceived partner responsiveness in the indirect effect of victim sensitivity on subjective well-being through avoidance, was also not found to be statistically significant (index = -0.009, 95% CI [-0.0275, 0.053]) (see Figure 2). Finally, the moderating role of perceived partner responsiveness in the indirect effect of victim sensitivity on subjective well-being through retaliation was not statistically significant (index = -0.0009, 95% CI [-0.0032, 0.077]) (see Figure 3). To further assess the moderating role of perceived partner responsiveness in the relationships between victim sensitivity and subdimensions of forgiveness- benevolence, avoidance, retaliation-, simple slope analyses were conducted using the Johnson-Neyman Technique (Hayes & Preacher, 2014) (see Figures 4–6).

Figure 1
Path Coefficients in the Moderated Mediation Model for Benevolence

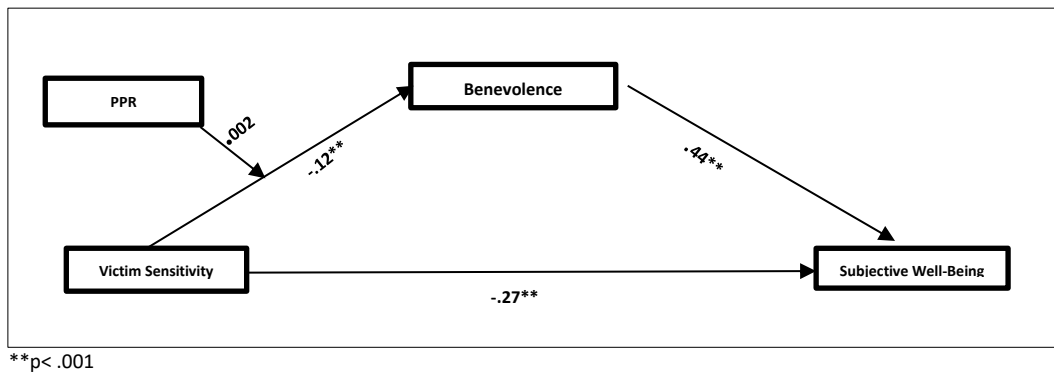

Figure 2
Path Coefficients in the Moderated Mediation Model for Avoidance

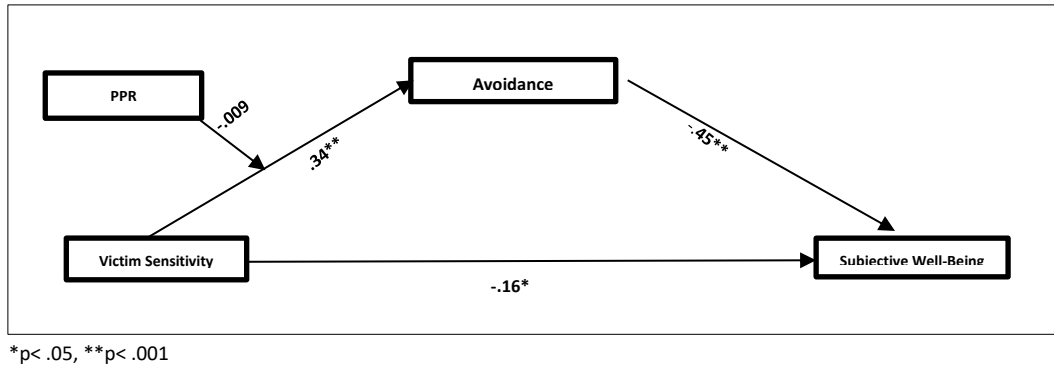
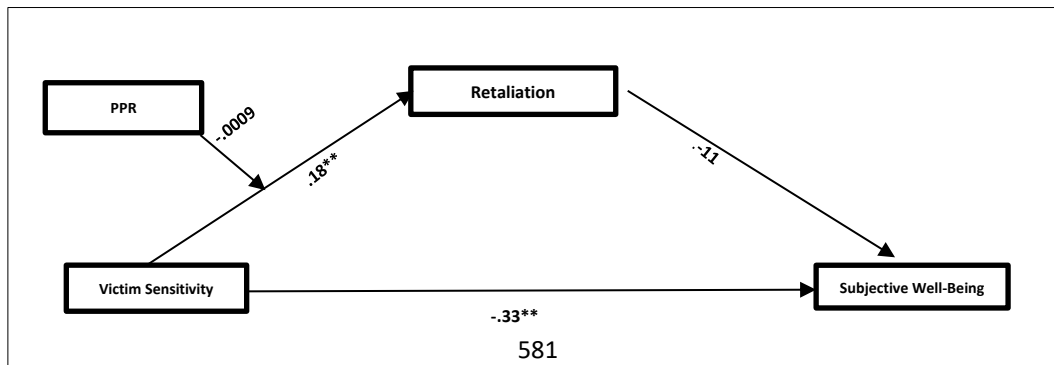

Figure 3
Path Coefficients in the Moderated Mediation Model for Retaliation

**p< .001

Figure 4

Moderating Effect of Perceived Partner Responsiveness on the Relationship Between Victim Sensitivity and Benevolence

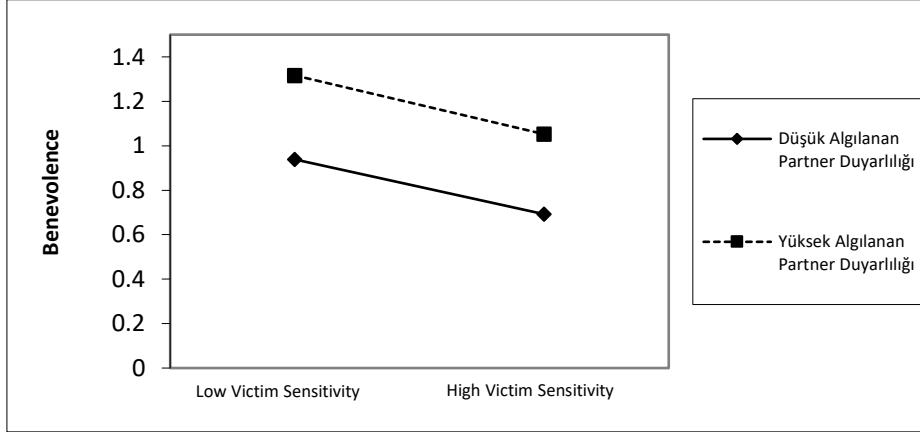

Figure 5

Moderating Effect of Perceived Partner Responsiveness on the Relationship Between Victim Sensitivity and Avoidance

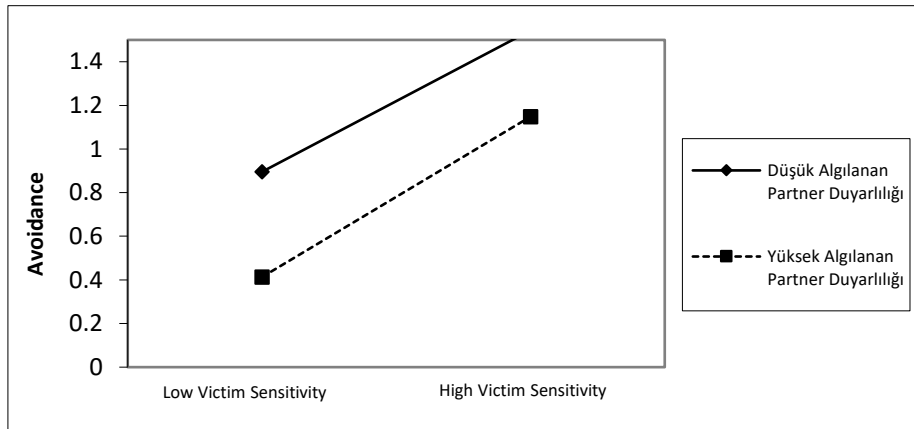
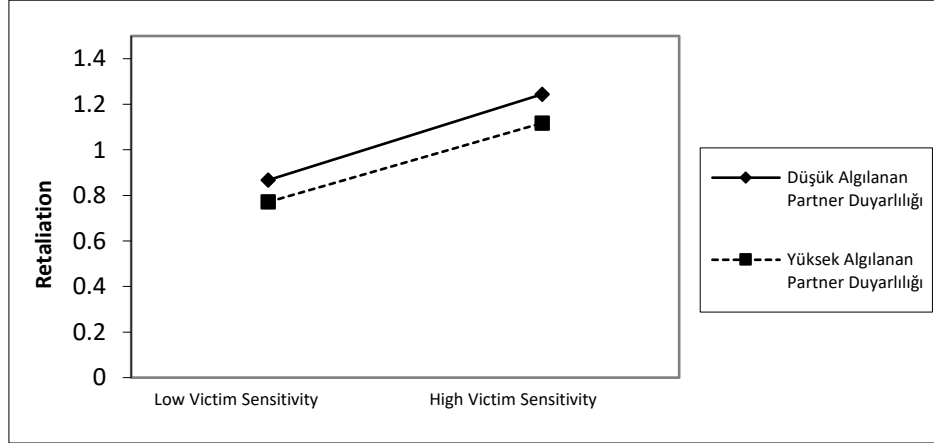

Figure 6

Moderating Effect of Perceived Partner Responsiveness on the Relationship Between Victim Sensitivity and Retaliation

Discussion & Conclusion

The current study investigates the mediating and moderating effects among victim sensitivity, subjective well-being, the level of partner forgiveness, and perceived partner responsiveness. Accordingly, first, the mediating roles of partner forgiveness subdimensions -benevolence, avoidance, and retaliation- were examined in the relationship between victim sensitivity and subjective well-being. Second, the moderating effects of perceived partner responsiveness on the indirect effect of victim sensitivity on subjective well-being through forgiveness were tested.

The Mediating Effect of Forgiveness

Victim sensitivity is positively associated with uncooperative behaviors in socially uncertain situations (Gollwitzer et al., 2009; Rothmund et al., 2011). It is known that victim-sensitive individuals are predisposed to resist victimization (Baumert et al., 2022). The Sensitivity to Mean Intentions Model (SeMI) argues that victim sensitivity makes individuals more prone to react to contextual cues that are specifically associated with indifference and untrustworthiness (Gollwitzer & Rothmund, 2009). Moreover, individuals with high victim sensitivity react quite sensitively to situations in which there is a danger of being exploited by other people. This fear of exploitation leads these individuals to behave less cooperatively and more selfishly, resulting in non-cooperation. In the SeMI Model (Gollwitzer & Rothmund, 2009), the non-cooperative behaviors exhibited by victim-sensitive individuals are defined as a form of self-defense. Individuals with high victim sensitivity not only protect themselves but also try to prevent exploitation that they avoid facing in the future (Gollwitzer & Rothmund, 2011). Similarly, Bilgin et al. (2021) reported that being sensitive to injustice, especially the tendency to feel unfairly treated or abused, affects individuals' vulnerability to engage in both self-victimizing behaviors and behaviors that have effects on justice sensitivity. As a result, the findings of the current study are supported by the findings of the current study that individuals with high victim sensitivity are less likely to forgive their partners by distancing themselves from them, both to avoid exploitation and to protect themselves.

One of the findings of this study is that benevolence plays a mediating role in the relationship between victim sensitivity and subjective well-being. Justice sensitivity is a critical measure to understand how individuals prioritize their perceptions of justice for themselves and others. It has been argued that this concept should be treated as a tendency that is assumed to remain constant over time (Schmitt et al., 2005). Researchers reported that individuals with high victim sensitivity showed a decrease in cooperation when threatened (Gollwitzer & Rothmund, 2011). Similarly, victim-sensitive individuals make more selfish choices in social dilemma situations and are less willing to help others (Gollwitzer, 2005). In support of this finding, the results of a study conducted by Tham et al. (2019) showed that those who were sensitive to being unfairly exposed to a negative outcome (high victim sensitivity) were less willing to volunteer. Similarly, researchers have stated that individuals with high victim sensitivity were prone to social withdrawal, which may lead them to avoid social interactions to avoid future victimization (Bondü et al., 2022). Moreover, these individuals may also react unforgivingly to interpersonal violations (Gerlach et al., 2012). Bondü et al. (2022) emphasize that it is important to understand what participants with high victim sensitivity need to forgive the injustice they experience. Moreover, feelings of injustice have a great impact on individuals' well-being and physical health (Rousseau et al., 2009). Schmitt et al. (2005) reported that there is a high correlation between paranoia, neuroticism, suspiciousness, revenge and jealousy and victim sensitivity. When this skepticism turns into paranoid thinking, it can impair the quality of social interactions and psychological well-being (Beck et al., 2004). Schmitt and Dörfel (1999) reported that the well-being of individuals with high victim sensitivity was more impaired by perceived injustice than with low victim sensitivity.

Another result of this study is that retaliation does not play a mediating role in the relationship between victim sensitivity and subjective well-being. However, the literature reports that there is a relationship between victim sensitivity and retaliatory behavior in situations of disadvantage and injustice related to the individual (Schmitt & Mohiyeddini, 1996). It was suggested that retaliation usually involves deterrence and does not involve affect. Moreover, retaliation is often described as a quick reaction (Stuckless & Goranson, 1992). In the present study, the participants were asked to recall a negative experience they had in the past and were asked items about their retaliatory behavior based on this experience. Since retaliatory behavior is a quick reaction, it may have affected the participant's evaluations on the subject with the passage of time since the bad event/situation experienced. As a result, it is possible that the finding obtained may have affected the mediating role between victim sensitivity and subjective well-being. However, the finding of a significant negative relationship between retaliation and subjective well-being is consistent with the findings of previous studies, indicating that the subjective well-being of the individual is negatively affected.

The Moderating Effect of Perceived Partner responsiveness on the Indirect Effect of Victim Sensitivity on Subjective Well-Being through Forgiveness

The findings of the moderator variable analysis, which examined whether the relationships between victim sensitivity and partner forgiveness varied to the level of perceived partner responsiveness, were not supported. According to Hatfield and Traupmann (1981), a fair relationship can be mentioned when the person evaluating the relationship thinks that he/she gains relatively equal gains from the relationship. According to the equity theory perspective, partners decide whether they have a fair relationship by comparing their gains from their relationships with each other or with similar people (VanYperen & Buunk, 1994). However, individuals with high victim sensitivity are more sensitive to cues involving negative behaviors. Since these individuals tend to be more insecure and reactive towards relationships, they exhibit a less conciliatory attitude (Gollwitzer & Rothmund, 2011). The findings of a study by Gollwitzer et al. (2012) in which participants rated the trustworthiness of 35 animated faces with different emotional expressions revealed that people with high victim sensitivity rated neutral and hostile faces as more untrustworthy than people with low victim sensitivity. The study also reported that participants with high victim sensitivity perceived cooperation goals as unimportant. As a result, the researchers concluded that this asymmetry is the first study to show how victim sensitivity leads to erroneous social judgments, as individuals with high victim sensitivity focus more on unsafe rather than safe cues.

The level of victim sensitivity negatively affects the behavior of forgiving the partner. The concept of victim sensitivity is a variable that significantly affects willingness to forgive (Gerlach et al., 2012). Researchers have reported that victim sensitivity was associated with dispositional and situational forgiveness and that people with high victim sensitivity have a low tendency to forgive by considering the relationships between victim sensitivity and forgiveness in the context of close relationships. Based on all this information, although the models obtained from the sub-dimensions of partner forgiveness were found to be significant in the regulatory model tested, it was determined that the interactions between victim sensitivity and perceived partner responsiveness were not significant. Therefore, perceived partner responsiveness did not have a moderation role in the effect of victim sensitivity on partner forgiveness.

Perceived Partner Responsiveness (PPR), which is defined in the intimacy process model as being valued, cared for and understood by the partner in the relationship (Reis & Shaver, 1988). It also refers to the degree to which the individual perceives the important characteristics of the partner and gives positive feedback to these characteristics (Caprariello & Reis, 2011). For many years, PPR has been seen as a fundamental construct in the development and maintenance of intimacy in romantic relationships (Arıcan-Dinç & Gable, 2023). For example, Taşkireç and Solmazer (2023) examining the relationships between perceived partner responsiveness, forgiveness and emotion regulation in married individuals indicated a positive relationship between partner responsiveness and forgiveness. The researchers, thus, stated that having a sensitive partner is very important in the process of forgiveness. However, individuals with high victim sensitivity show avoidance-oriented reactions when faced with unreliable situations. These individuals pay great attention to situations related to justice and injustice even when there are no cues of untrustworthiness (Baumert et al., 2012). Therefore, individuals with high victim sensitivity may be unable to perceive the understanding, care and value shown by their partners because they withdraw and distance themselves from their partners in unfair situations. These individuals may also not cooperate with their partners in unfavorable situations, distance themselves, or be unwilling to forgive their partners. Therefore, it can be said that people with high victim sensitivity who close themselves to a sensitive partner may not receive feedback from their partners accurately. Therefore, the lack of a moderating role of perceived partner responsiveness in the relationship between the level of victim sensitivity and forgiveness may be due to the inconsistency of this relationship.

Limitations and Recommendations for Future Research

Some limitations should be taken into consideration when evaluating the findings of the current study. The first one is the target sample of this study. The sample of the study consisted of only married people, limits the generalizability of the research findings. Therefore, the generalizability of the study will increase when future studies include individuals with different relationship status (dating, cohabitation, etc.). Another limitation of the study is that it is a cross-sectional and correlational study. Since causality cannot be inferred in correlational studies, the findings obtained from the study are evaluated only through the relationships between variables. Therefore, researchers can make more comprehensive evaluations by observing the change of the construction they want to measure with measurements to be taken at different times (longitudinal).

In the current study, only victim sensitivity subdimension was addressed. Future studies may focus on other sub-dimensions of justice sensitivity (perpetrator, observer, and beneficiary) to reveal how these dimensions affect factors related to romantic relationships such as subjective well-being and partner forgiveness behavior and to evaluate the issue from a broader perspective.

The concept of victim sensitivity is often associated with negative traits such as narcissism, revenge, anger, and retaliation. However, in the current study, no significant relationship was found in the relationship between victim sensitivity and retaliation. Therefore, it is recommended to evaluate this concept in the future by using different measurement methods (experimental method etc.). In addition, future studies focusing on the problems experienced by individuals with high levels of victim sensitivity in their romantic relationships may provide guidance for intervention programs to be developed in this field. Individuals with high victim sensitivity are more likely to personalize negative events in their relationships and develop perceptions of injustice (Gollwitzer & Rothmund, 2011). In this context, it is thought that self-

compassion, empathy, and emotion regulation training that will be given both to reduce the negative effects of victim sensitivity and to support forgiveness mechanisms will be useful in terms of interventions in this field.

Since it is known that individuals with high victim sensitivity are more sensitive to injustice situations and tend to show more retaliatory behaviors, it is important to develop and implement cognitive, emotional, and behavioral interventions to reduce these behaviors. In this direction, it is thought that emotion and behavior-oriented (anger management etc.) methods can help individuals regulate their negative reactions.

Author Contribution Statement

The author conducted the study independently.

Acknowledgement:

I would like to express my sincere gratitude to my advisor, Prof. Dr. Aslı ASLAN, for her invaluable guidance, insightful feedback, and continuous support throughout this research. I am also grateful to Prof. Dr. Mehmet HARMA, my second advisor, for his constructive comments, support, and expert advice throughout the study.

Ethical Consideration

All the rules included in the “Directive on Scientific Research and Publication Ethics in Higher Education Institutions” have been adhered to, and none of the “Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics” included in the second section of the directive have been implemented. Ethics committee approval was obtained from Mersin University Social and Human Sciences Research Ethics Committee (Issue No: 05/03/2021-03).

Conflict of Interest

The author declares that there is no conflict of interest with any institution or individual in relation to this study.

Note: This study is derived from the author’s doctoral dissertation.

Türkçe Sürümü

Giriş

Öznel iyi oluş (ÖİÖ); bireylerin kendi yaşamlarına ilişkin değerlendirmelerini bilişsel ve duygulanım bakımından değerlendirmesi olarak tanımlanmaktadır (Diener, 2000). ÖİÖ'nun olumlu duygulanım, olumsuz duygulanım ve yaşam doyumu olmak üzere üç bileşenden oluşmaktadır. Olumlu duygulanım ve olumsuz duygulanım öznel iyi oluşun duyuşsal bileşenleri iken; yaşam doyumu ise bilişsel bileşeni olarak değerlendirilmektedir (Schimmack, 2008).

Araştırmacıların uzun yıllardır öznel iyi oluşu etkileyen faktörleri incelemesi alan yazında oldukça dikkat çekici bir konu haline gelmiştir. Özellikle romantik ilişkilerde birçok faktörün öznel iyi oluş ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Evlilik doyumu, problem çözme becerisi ve kontrol odağı (Canbulat & Cihangir-Çankaya, 2014), öz-şefkat (Birni & Eryılmaz, 2022), yaş (Eryılmaz & Ercan, 2011), bağışlama (Bugay & Demir, 2010b; Forster vd., 2020) ve ilişki kalitesi (Eryılmaz & Doğan, 2013) gibi birçok faktör ile ÖİÖ'nun bağlantılı olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur.

Romantik ilişkilerde öznel iyi oluş; bireyin kendi yaşamına ilişkin yaptığı değerlendirmeler, ihtiyaçlarının, arzularının ve hedeflerinin karşılanması ile duyduğu tatmin olarak tanımlanmaktadır (Diener vd., 1999). Dolayısıyla birey, içerisinde bulunduğu romantik ilişkisine ilişkin olumlu tutumlara sahip olduğunda ve bu ilişkiye ilişkin memnuniyet hissettiğinde kendi hayatına ilişkin değerlendirmeleri de olumlu olacaktır (Londero-Santos vd., 2021). Bu doğrultuda, ilişkinin kalitesi ve bireyin ihtiyaçlarının karşılanmasının öznel iyi oluş düzeyini olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmaktadır (Eryılmaz & Doğan, 2013). Diğer taraftan romantik bir ilişki içinde olmanın, partner ile olan etkileşimin ve ilişkiye daha fazla zaman ayırmanın öznel iyi oluş üzerinde önemli etkileri olduğu da raporlanmıştır (Hudson vd., 2020). Öznel iyi oluşun en önemli yordayıcılarından bir diğerinin ise ilişki doyumu olduğu bilinmektedir (Londero-Santos vd., 2021). Araştırmacılar, romantik ilişkilerin öznel iyi oluş üzerindeki önemini vurgulayarak, tatmin edici romantik ilişkiler geliştirmenin daha mutlu bir yaşama katkıda bulunabileceğini ileri sürmektedir. Ayrıca, ilişkide umut ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide umudu olumlu ya da olumsuz yönde şekillendiren yaklaşımların öznel iyi oluş üzerinde de etkili olacağı ifade edilmektedir (Pleeging vd., 2021).

Mağdur duyarlılığı, adalete duyarlılık kavramının dört boyutundan (mağdur, suçlu (fail), gözlemci ve yararlanıcı) biridir (Schmitt vd., 2005). Bu kavram, bireyin adaletsizlik durumlarında benliği ile ilgili endişelerini, anti-sosyal eğilimlerini, bireyin tekrarlayıcı düşünceleri ve yoğun duygusal tepkileri şeklinde işlev görmektedir (Gollwitzer vd., 2005; Schmitt vd., 2010). Schmitt ve diğerlerine (1995 göre bu kavramı ölçmeye yönelik sistematik yaklaşım; deneyimlenen adaletsizliğin sıklığı, adaletsizliğin ardından duyulan öfke yoğunluğu, adaletsizliğin zihinsel zorlaması ve faile ilişkin cezalandırma olmak üzere dört göstergeden oluşmaktadır. Gollwitzer ve Rothmund (2011), mağdur duyarlılığı yüksek olan bireylerin kötüye kullanılmamak için kendilerini koruyarak savunmacı bir yaklaşım sergilediklerini, adaletsiz durumlarda diğer insanlarla iş birliğine kapalı olduklarını ve kendileriyle ilgili adalete daha fazla odaklandıklarını (Gollwitzer vd., 2005) ifade etmiştir. Bunun aksine araştırmacılar, gözlemci ve yararlanıcı duyarlılığının ise empati ve sosyal sorumluluk gibi prososyal eğilimlerle ilişkili olduğunu bildirmişlerdir. Gollwitzer ve diğerleri (2005) tarafından yürütülen bir çalışmanın sonuçları, yararlanıcı duyarlılığının dezavantajlı gruplara yönelik dayanışma, varoluşsal suçluluk ve şefkat gibi olumlu sosyal davranışlarla pozitif ilişkili olduğunu ortaya koyarken, yüksek mağdur duyarlılığının ise dezavantajlı grupları görmezden gelme ve bu gruplara olan sorumluluğu reddetme olasılığını öngördüğünü göstermiştir. Öte yandan, Pourmohseni ve diğerleri (2022) tarafından yürütülen bir araştırmanın bulguları, romantik ilişkilerde mağdur duyarlılığı,

düşmanca atıf yanlılığı ve öfke ruminasyonunun evlilik sorunlarını önemli ölçüde yordadığını tespit etmiştir.

Kişilerarası ilişkiler genellikle arkadaşlık, güven ve sosyal destek gibi dinamikler üzerine kuruludur. Bununla birlikte, yakın ilişkilerde partnerlerin zaman zaman birbirlerinin istekleri ve arzularını ihlal ettikleri ve buna bağlı olarak birbirlerini suçladıkları durumlarda ciddi çatışmalar ortaya çıkabilmektedir. Bu durumda, bağışlamanın partnerler arasında ortaya çıkan uzaklaşma ve intikam alma gibi olumsuz durumlarla baş etmeleri açısından oldukça önemli bir işlevi olduğu görülmektedir (Fincham, 2000). Mağdurun, ihlalde bulunan kişiye yönelik motivasyonunda prososyal bir değişim yaşadığı süreç olan bağışlamanın ilişkilerin sürdürülmesi ve onarılması bakımından oldukça önemli olduğu bilinmektedir (McCauley vd., 2022).

Bağışlamaya ilişkin çalışmalar incelendiğinde, araştırmacılar arasında bağışlamayı tanımlarken henüz bir fikir birliği olmadığı görülmektedir. Örneğin; McCullough ve diğerlerine (2003) göre bağışlama, suçlu kişiye karşı negatif motivasyonun (örn. bağışlamama) azaldığı ve pozitif duyguların arttığı bir değişim sürecidir. Enright ve diğerleri (1998) bağışlamayı, mağdurun suçluya (fail) duyduğu öfkenin azalarak, şefkat, sevgi ve merhamet duygularının artması yönünde bir seçim olarak tanımlamaktadır. McCullough ve diğerleri (1998), bireylerin bağışladıkları zaman suçludan kaçınma motivasyonları ve intikam alma motivasyonlarının düştüğünü ifade etmişlerdir. Tüm bu tanımlamaların yanında, bağışlama ilgili olarak araştırmacıların ortak fikri, bağışlama ile mağdur ve fail arasındaki ilişkinin yeniden düzenlemesi gerekmediği yönündedir (Fincham, 2000). Ancak bağışlama, suçluya yönelik empati ve şefkat yaratabilir ve bu da ilişkiyi geliştirebilir (Hook vd., 2012). Öte yandan araştırmacılar, bağışlamanın bir eğilim olarak görülebileceğini ifade etmişlerdir. Bu eğilim; empati, bilişsel esneklik ve takdir etme ile olumlu yönde ilişkiliyken, ruminasyon, kaçınan ve kaygılı bağlanma ve narsisizm ile ise negatif yönde ilişkilidir (Mróz & Kaleta, 2017). Ayrıca, kişilik faktörlerinin de bağışlamada önemli belirleyiciler olduğu bilinmektedir. Güçlü bir özdenetim duygusuna sahip bireylerin, olumsuz olaylara tepki olarak duygularını ve davranışlarını daha iyi düzenleyebildikleri için başkalarını bağışlama olasılıkları daha yüksektir (Balliet vd., 2011). Evlilikte ortaya çıkan ihlaller incitici olduğu gibi partnerler arasındaki bağa da zarar verebilmektedir. Bu durumda bağışlama, kişiler için zorlayıcı fakat ilişkiyi destekleyici bir işleve sahiptir (Mahoney vd., 2005).

Bağışlama ve mağdur duyarlılığı arasındaki ilişkileri ele alan çalışmalar incelendiğinde bu çalışmaların oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir (Çoklar & Dönmez, 2014; Exline vd., 2003; Gerlach vd., 2012; Witvliet vd., 2008). Örneğin; Yao ve diğerlerinin (2017) öznel iyi oluş ve benlik saygısı arasındaki ilişkide kendini bağışlama ve kişilerarası bağışlamanın aracı rolünü inceledikleri bir araştırmanın bulguları hem kişilerarası bağışlama hem de kendini bağışlamanın öznel iyi oluş ile anlamlı düzeyde pozitif ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Başka bir ifadeyle, yüksek düzeyde affediciliğe sahip olan kişilerin öznel iyi oluşlarının da yüksek olduğu saptanmıştır. Dahası araştırmacılar, benlik saygısı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide hem kişilerarası bağışlama hem de kendini bağışlamanın kısmi aracı rolü olduğunu tespit etmişlerdir. Allemand ve diğerlerinin (2012) 962 yetişkin katılımcı ile öznel iyi oluş ve bağışlama arasındaki ilişkileri inceledikleri bir çalışmanın sonuçları, bağışlamanın yaşam doyumu, olumlu duygu ve iyimserlik ile yüksek düzeyde ilişkili olduğunu raporlamıştır. Bono, McCullough ve Root (2007) iyi oluşun bağışlama ile yüksek düzeyde ilişkili olduğunu ve bağışlama ile iyi oluş ilişkisinin katılımcıların ihlalden önce partnerlerine ne kadar yakın ve bağlı olduklarına göre farklılık gösterdiğini rapor etmişlerdir. Balci-Çelik ve Öztürk-Serter (2017), romantik ilişkisi olan 329 katılımcıyla yürüttükleri bir çalışmada affetme düzeyi ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmanın bulgularına göre, katılımcıların affetme puanlarının yükselmesiyle birlikte öznel iyi oluş puanlarının da yükseldiği, bu durumda affetme düzeyinin artmasının öznel iyi oluş düzeyini arttıran bir faktör olduğu raporlanmıştır.

Algılanan partner duyarlılığı kavramını tanımlarken, öncelikle duyarlılığın ne olduğunu anlamak gerekmektedir. Duyarlılık, yakın ilişkilerde destekleyici davranışlar ile bireylerin ihtiyaçlarını, amaçlarını ve arzularını açıklayan bir süreçtir. Gelişim psikolojisi alanında yapılan çalışmalar ebeveyn-çocuk ilişkisini açıklarken bakım verenin duyarlılığının çocuğun gelişiminde önemli etkileri olduğuna dikkat çekmektedir (Van-IJzendoorn & Bakermans-Kranenburg, 2008). Bunun yanı sıra, bağlanma kuramı da bakım veren duyarlılığının bebeklerde güvenli bağlanmanın önemli belirleyicilerinden olduğunu öne sürmektedir

(Ainsworth vd., 1978; Bowlby, 1988). Bu doğrultuda, bebeklerde ve çocuklarda bağlanma örüntülerinin gelişimine ilişkin olarak Bowlby'nin bağlanmaya bakış açısı -bağlanma teorisi- erken deneyimlerin bireyin tüm yaşantısını etkileyen bağlanma örüntülerini oluşturmasıdır (Bowlby, 1979, s.129). Hazan ve Shaver (1987) da bağlanma kuramını yetişkinlerde ele alarak romantik ilişkilerde bakım veren ile bebek arasındaki ilişkinin romantik partnerler arasında kurulan duygusal bağ ile benzer olduğunu ifade etmişlerdir. Algılanan partner duyarlılığı (APD); bireyin partnerini anlama, onaylama ve önemseme çerçevesinde algılaması olarak tanımlanmaktadır (Elliot & Reis, 2003). Ayrıca, algılanan partner duyarlılığının romantik ilişkilerin ne kadar tatmin edici ve samimi olduğunu etkileyen bir süreç olarak değerlendirildiği de bilinmektedir (Reis vd., 2004; Reis & Clark, 2013). Reis ve Shaver (1988), partner duyarlılığının bireylerin yaşamlarında önemli role sahip olduğunu ifade etmişlerdir. Bireyler partnerlerini şefkatli, anlayışlı ve takdir eden olarak algıladıklarında, kendilerini partnerlerine açma ve partnerlerine yanıt verme olasılıkları artarak, romantik ilişkideki yakınlık ve tatminin pekişmesine neden olmaktadır (Laurenceau vd., 1998). Son yıllarda yapılan çalışmalar, algılanan partner duyarlılığının bireyin yaşamında genel sağlık, mutluluk (öznel iyi oluş) ve psikolojik iyi oluş üzerinde olumlu fiziksel ve psikolojik etkilerinin olduğunu göstermektedir (Gable & Reis, 2006; Kiecolt-Glaser & Wilson, 2017; Taşfiliz vd., 2018; Selçuk vd., 2018; Stanton vd., 2019).

Sonuç olarak mevcut araştırmada, mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkiler ve bu ilişkiler üzerinde bağışlamanın aracı ve algılanan partner duyarlılığının ise düzenleyici etkileri incelenmektedir. Bu doğrultuda, araştırmada sınanan hipotezler aşağıda verilmektedir:

H1. Mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide yardımseverliğin aracı rolü vardır.

H1(a). Mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide uzaklaşmanın aracı rolü vardır.

H1(b). Mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide misillemenin aracı rolü vardır.

H2. Mağdur duyarlılığının yardımseverlik yoluyla öznel iyi oluş üzerindeki dolaylı etkisi, algılanan partner duyarlılığı tarafından düzenlenmektedir.

H2(a). Mağdur duyarlılığının uzaklaşma yoluyla öznel iyi oluş üzerindeki dolaylı etkisi, algılanan partner duyarlılığı tarafından düzenlenmektedir.

H2(b). Mağdur duyarlılığının misilleme yoluyla öznel iyi oluş üzerindeki dolaylı etkisi, algılanan partner duyarlılığı tarafından düzenlenmektedir.

Yöntem

Katılımcılar

Araştırma; 230 kadın (%57.8), 168 erkek (%42.2) olmak üzere toplam 398 katılımcıdan oluşmaktadır. Katılımcıların yaş aralığı 23-74'tür (Ort.= 43.64, SS= 12.40). Araştırmaya katılabilmek için ön koşul olarak en az 1 yıldır evli olunması gerekmektedir. Katılımcıların; 191'i 1-10 yıl, 74'ü 11-20 yıl, 71'i 21-30 yıl, 50'si 31-40 yıl ve 12'si ise 41 yıl ve üzeri evlilik sürelerine sahiptir. Katılımcıların 9'u ortaokul, 66'sı lise, 228'i üniversite ve 95'inin ise lisansüstü eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların; 8'inin 2500TL ve altı, 20'sinin 2501-3500TL aralığında, 17'sinin 3501-4500TL, 35'inin 4501-5500TL, 34'ünün 5501-6500TL ve 39'unun 6501-7500TL ve 245'inin (%61.6) ise 7500TL ve üstü aylık gelir düzeyine sahip olduğu görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1

Katılımcılar ile İlgili Betimsel İstatistikler

Değişkenler	N	%
Evlilik Süresi		
1-10 yıl	191	48
11-20 yıl	74	18.6
21-30 yıl	71	17.8
31-40 yıl	50	12.6
41 yıl ve üstü	12	3
Eğitim Düzeyi		

İlkokul	-	-
Ortaokul	9	2.3
Lise	66	16.6
Üniversite	228	57.3
Lisansüstü	95	23.9
Aylık Gelir		
2500TL ve altı	8	2.0
2501-3500TL	20	5.0
3501-4500TL	17	4.3
4501-5500TL	35	8.8
5501-6500TL	34	8.5
6501-7500TL	39	9.8
7501TL ve üstü	245	61.6

Not: Veriler 2021 yılında toplanmıştır. Bu yıl için brüt asgari ücret 3.577,50 TL, net asgari ücret 2.825,90 TL'dir.

Veri Toplama Araçları

Öznel İyi Oluş'un Ölçümü: Araştırma kapsamında katılımcıların öznel iyi oluş düzeyleri Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ) ve Pozitif-Negatif Duygulanım Ölçeği (PANAS) ile ölçülmüştür.

Yaşam Doyumu Ölçeği (The Satisfaction with Life Scale- SWLS): Yaşam Doyumu Ölçeği, bireylerin yaşamdan doyumunu düzeylerini belirlemek amacıyla Diener ve arkadaşları (1985) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması ve geçerlik güvenirlik çalışmaları Köker (1991) tarafından yapılmış olup, tek faktörlü bir yapıya sahiptir. Ölçek toplam beş olumlu maddeden (ör. "Yaşamım birçok yönüyle ideallerime yakın") oluşmakta ve yedili likert tipi derecelendirme (1= Hiç uygun değil, 7= Çok uygun) ile değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan puanlar 1-35 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan puanların artması, yaşam doyumunun da arttığını göstermektedir. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları incelendiğinde test-tekrar test katsayısının .85, madde-test korelasyonlarının ise .71 ile .80 arasında olduğu görülmektedir (Köker, 1991). Mevcut çalışma için Cronbach Alfa iç tutarlılık değeri .88 olarak tespit edilmiştir.

Pozitif-Negatif Duygulanım Ölçeği (PANAS): Pozitif-Negatif Duygulanım Ölçeği (PANAS), Watson ve arkadaşları (1988) tarafından geliştirilen, bireylerin son bir haftadaki duygu düzeylerini değerlendirmede kullanılan bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama geçerlilik ve güvenirlik çalışmaları Gençöz (2000) tarafından yürütülmüştür. 10'u pozitif (1, 3, 5, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 19. maddeler) ve 10'u negatif (2, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 15, 18, 20. maddeler) olmak üzere iki alt boyuttan oluşan ölçeğin toplam 20 duygu ifadesi maddeden oluşmaktadır. beşli likert tipi derecelendirme (1= Çok az, 5= Çok fazla) ile değerlendirilen ölçekten alınan puanlar her bir alt boyut için 10-50 arasında değişmektedir. Katılımcıların ölçekten aldıkları puanların artması, pozitif veya negatif duygulanım düzeylerinin arttığını göstermektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık değerleri pozitif ve negatif duygu alt boyutları için sırasıyla .83 ve .86'dır. Mevcut çalışmada Cronbach Alfa iç tutarlılık değerleri pozitif duygu için .84, negatif duygu için ise .86'dır.

Evlilikte Bağışlama Ölçeği- Olay (Marital Forgiveness Scale- Event): Evlilikte Bağışlama Ölçeği- Olay, çiftlerin evlilikleri süresince incindikleri bir olay karşısındaki bağışlama düzeylerini değerlendirmek amacıyla Fincham ve diğerleri(2004) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe'ye adaptasyonu Durmuş ve Manap (2018) tarafından yapılmıştır. Ölçek orijinal formunda olduğu gibi katılımcılardan, son 12 ay içerisinde yaşadıkları, kırıcı veya incitici olarak değerlendirdikleri olaya dair bilgiler istenmekte ve ölçek maddelerinin bu olay doğrultusunda cevaplanması beklenmektedir. Daha sonra olayı, "Bu olay karşısında ne kadar incindiniz veya üzüldünüz?" sorusu ile 1-9 arası derecelendirme (1= Çok az incindim, 9= Hiç olmadığı kadar çok incindim) ile değerlendirmeleri beklenmektedir. Ölçek, toplam dokuz maddeden ve yardımseverlik (2, 7 ve 9. maddeler), uzaklaşma (1, 4 ve 5. maddeler) ve misilleme (3, 6 ve 8. maddeler) olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek maddeleri beşli likert tipi derecelendirme (1=hiç katılmıyorum, 5=tamamen katılıyorum) ile değerlendirilmektedir. Ölçeğin Türkçe formunda, orijinal formuna benzer şekilde, toplam puan alınmamaktadır. Ölçeğin her bir alt boyutu birbirinden bağımsız olarak değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan puanların artması, yardımseverlik, misilleme ve uzaklaşmanın da arttığını göstermektedir. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları incelendiğinde

Cronbach Alfa iç tutarlılık değerleri; yardımseverlik alt boyutu için .76, misilleme alt boyutu için .63 ve uzaklaşma alt boyutu için ise .81 olduğu görülmektedir. Mevcut çalışma için Cronbach Alfa iç tutarlılık değerleri; yardımseverlik alt boyutu için .77, uzaklaşma alt boyutu için .86, misilleme alt boyutu için ise .64'dür.

Algılanan Partner Duyarlılığı Ölçeği: Algılanan Partner Duyarlılığı Ölçeği, bireylerin partnerleri tarafından ne ölçüde anlaşıldığı, önemsendiği ve onaylandığı değerlendirmelerini içeren 18 maddelik bir ölçektir. Katılımcılar, içerisinde bulundukları romantik partnerlerini likert tipi bir ölçekte dokuzlu derecelendirme (1=hiç doğru değil, 9=tamamen doğru) ile değerlendirmektedirler. Ölçeğin Türkçe'ye adaptasyonu Taşfiliz, Sağel-Çetiner ve Selçuk (in press) tarafından yapılmıştır. Reis ve diğerleri (2017), APDÖ'nün tek faktörlü yapıya sahip olduğunu belirtmiş olup, Taşfiliz, Sağel-Çetiner ve Selçuk (2020) tarafından yapılan uyarlama çalışmasıyla da bu yapı doğrulanmıştır. Ölçekten alınan puanlar yükseldikçe, partnerden algılanan duyarlılık düzeyi de yükselmektedir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısının iki farklı örnekleme .97 ve .93 olduğu raporlanmıştır (Taşfiliz vd., 2020) Mevcut çalışma için Cronbach Alfa iç tutarlılık değeri .97 olarak tespit edilmiştir.

Romantik İlişkilerde Mağdur Duyarlılığı Ölçeği (RİMDÖ): Romantik İlişkilerde Mağdur Duyarlılığı Ölçeği (RİMDÖ), Doğruyol (2023) tarafından geliştirilen ve bireylerin romantik ilişkilerindeki mağdur duyarlılığı düzeyini değerlendiren 17 maddelik bir ölçektir. Katılımcılar mağdur duyarlılığı düzeylerini yedili likert tipi (1= Kesinlikle katılmıyorum, 7= Kesinlikle katılıyorum) ile değerlendirmektedir. Ölçek tek faktörlü bir yapıya sahiptir. Ölçekten alınan puanlar arttıkça, bireyin mağdur duyarlılığı düzeyi de artmaktadır. Mevcut çalışma için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .90'dır.

Demografik Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından hazırlanan Demografik Bilgi Formu'nda katılımcıların cinsiyeti, yaşı, eğitim düzeyi, sosyo-ekonomik statüsü, evlilik süresi ve boşanma durumu gibi bilgiler yer almaktadır.

Prosedür

Yürütülen araştırmanın amacı moderatörlü aracılık modelini test etmektir. Buna göre, romantik ilişkide mağdur duyarlılığının öznel iyi oluş üzerinde doğrudan bir etkisi olduğu öngörülmektedir. Dahası, bu etkinin partneri bağışlama (yardımseverlik, uzaklaşma, misilleme) tarafından aracı rolü olduğu sınıanmaktadır. Son olarak araştırmada, mağdur duyarlılığının bağışlama üzerindeki etkisinde algılanan partner duyarlılığının düzenleyici rolü olduğu test edilmektedir.

Araştırmaya katılmak için en az 1 yıldır evli olmak ön koşulu vardır. Bu kapsamda araştırmanın örneklemi en az 1 yıldır evli bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri çevrimiçi olarak toplanmıştır. Katılımcıların ölçekleri tamamlaması ortalama 15-20 dakika sürmüştür.

Araştırmada kullanılacak ölçeklerin gerekli izinleri ölçekleri geliştiren/uyarlayan araştırmacılar e-posta yoluyla alınmıştır. Daha sonra, araştırmanın yürütülebilmesi için Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan gerekli etik izinler alınmıştır (Toplantı Tarihi ve Karar No: 05/03/2021-03). Ardından, katılımcılara bilgilendirilmiş onam formu ve diğer ölçme araçları Qualtrics Anket Programı kullanılarak sosyal medya aracılığıyla iletilmiştir. Araştırma kapsamında katılımcılar çalışmanın gönüllülük esasına dayalı olduğu hakkında Bilgilendirilmiş Onam Formu ile çevrimiçi olarak bilgilendirilmişlerdir.

İstatistiksel Analizler

Araştırma kapsamında gerekli analizler yürütülmeden önce veriyi analize hazır hale getirmek için eksik veri problemi, hatalı ve kayıp veri, normallik, doğrusallık ve çoklu bağlantı problemi (multicollinearity) gibi sayıltılar test edilmiştir. Öncelikle, 403 katılımcının yer aldığı veride hatalı ve kayıp veri olmadığı görülmüştür. Fakat, iki katılımcının evlilik süresi 1 yılın altında olduğu tespit edildiğinden bu katılımcılar veriden çıkarılmıştır. Daha sonra, verideki uç değerleri saptamak amacıyla Mahalanobis Uzaklığı hesaplanmıştır. Analiz sonucunda, üç katılımcının çok değişkenli aykırı değer olduğu tespit edildiğinden bu katılımcıların veriden çıkarılmasına karar verilmiştir. Verinin normal dağılıma uygunluğu basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerleri hesaplanarak tespit edilmiştir. Ayrıca, değişkenler arasındaki ilişkiler Pearson Moment Çarpımlar Korelasyon Analizi kullanılarak raporlanmıştır.

Tablo 2’de değişkenlere ait en düşük puan, en yüksek puan, örneklem sayısı, ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık değerlerine ait betimsel istatistikler yer almaktadır. Verilerin normal dağılım sergilemediğinin incelenmesi için çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Buna göre, çarpıklık ve basıklık değerleri -2.0 ve +2.0 aralığında (George & Mallery, 2010) olduğu için verilerin normal dağılım sergilediği görülmektedir.

Araştırmada, mağdur duyarlılığının bağışlama aracılığı ile öznel iyi oluş üzerindeki dolaylı etkisinde algılanan partner duyarlılığının düzenleyici etkilerinin test edilmesi amacıyla Hayes (2018) tarafından geliştirilen SPSS Process 4.0 Makro’sunda moderatörlü aracılık analizleri için önerilen Model 7 kullanılmıştır. Moderatörlü aracılık analizleri, aracılık etkisinin büyüklüğünün düzenleyici değişkenin değerine bağlı olup olmadığını test etmek için kullanılan bir yöntem olarak bildirilmiştir (Muller vd., 2005).

Tablo 2

Değişkenlere İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	En Düşük Puan	En Yüksek Puan	M	SS	Çarpıklık	Basıklık
Öznel İyi Oluş	-2.00	10.80	5.90	2.07	-.63	.31
Mağdur Duyarlılığı	17.00	119.00	72.16	24.20	-.16	-.79
Algılanan Partner Duyarlılığı	18.00	162.00	111.01	34.62	-.55	-.63
Yardımsızlık	3.00	21.00	15.11	4.71	-.606	-.397
Uzaklaşma	3.00	15.00	8.77	3.58	-.049	-1.09
Misilleme	3.00	14.00	5.20	2.26	1.03	.691

Bulgular

Betimsel Analiz Bulguları

Tablo 3’te değişkenler arasındaki korelasyon değerleri sunulmaktadır. Değişkenler arası ilişkiler incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir. Buna göre, öznel iyi oluş ile mağdur duyarlılığı (-.245, $p < .01$), uzaklaşma (-.319, $p < .01$) ve misilleme (-.129, $p < .05$) arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle, romantik ilişkide mağdur duyarlılığı arttıkça bireyin öznel iyi oluşun azaldığı söylenebilir. Dahası, bağışlama ölçeğinin alt boyutlarından uzaklaşma ve misillemenin de bireyin öznel iyi oluşunu azalttığı görülmektedir. Öte yandan, öznel iyi oluş ile yardımsızlık (.273, $p < .01$) ve algılanan partner duyarlılığı (.471, $p < .01$) arasında ise pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir. Bu durumda, bireyin bağışlama temelinde partnerine olan yardımsızlığı arttıkça öznel iyi oluşu da artmaktadır. Ayrıca, algılanan partner duyarlılığının artması ile öznel iyi oluş da artmaktadır. Öte yandan, romantik ilişkide mağdur duyarlılığı ile uzaklaşma (.511, $p < .01$) ve misilleme (.377, $p < .01$) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu görülürken, yardımsızlık (-.265, $p < .01$) ve algılanan partner duyarlılığı (-.267, $p < .01$) ile negatif yönde anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, ilişkide bireyin mağdur duyarlılığı arttıkça partnerden daha fazla uzaklaştığı ve misilleme davranışlarının arttığı söylenebilir. Ayrıca, partnere olan yardımsızlığın ve partnerden algılanan duyarlılığın da azaldığı görülmektedir.

Tablo 3*Değişkenler Arasındaki Korelasyon Katsayıları*

Değişkenler	1	2	3	4	5	6
1.Mağdur Duyarlılığı	-	-	-	-	-	-
2.Öznel İyi Oluş	-.245**	-	-	-	-	-
3.Uzaklaşma	.511**	-.319**	-	-	-	-
4.Misilleme	.377**	-.129*	.348**	-	-	-
5.Yardımsverlik	-.265**	.273**	-.311**	-.153**	-	-
6.Algılanan Partner Duyarlılığı	-.267**	.471**	-.459**	-.236**	.385**	-

**p< .01, *p< .05; Uzaklaşma: Evlilikte Bağışlama Ölçeği- Olay alt boyutu, Misilleme: Evlilikte Bağışlama Ölçeği- Olay alt boyutu, Yardımsverlik: Evlilikte Bağışlama Ölçeği- Olay alt boyutu.

Aracı Model Testi

Kuramsal modele ilişkin öncelikle model üzerindeki dolaylı etkilerin anlamlı olup olmadığı aracı roller incelenmiştir. Sonuçlar, mağdur duyarlılığından yardımsverliğe giden doğrudan yolun istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönde olduğunu göstermektedir ($\beta = -0.12$, $SH = 0.03$, %95 GA [-0.1966, -.0587]). Mağdur duyarlılığı ($\beta = -0.27$, $SH = 0.07$, %95 GA [-0.4125, -0.1294]) ve yardımsverliğin ($\beta = 0.44$, $SH = 0.09$, %95 GA [0.2522, 0.6376]) öznel iyi oluş üzerinde anlamlı etkileri olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide yardımsverliğin aracı rolü olduğu tespit edilmiştir. Mağdur duyarlılığından uzaklaşmaya giden doğrudan yol incelendiğinde ise istatistiksel olarak anlamlı ve negatif bulgular elde edilmiştir ($\beta = 0.34$, $SH = 0.03$, %95 GA [0.2771, 0.4144]). Dahası, mağdur duyarlılığı ($\beta = -0.16$, $SH = 0.08$, %95 GA [-0.3209, -0.0042]) ve uzaklaşmanın ($\beta = -0.45$, $SH = 0.09$, %95 GA [-0.6440, -0.2666]) da öznel iyi oluş üzerinde anlamlı etkileri olduğu saptanmıştır. Başka bir ifadeyle, mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide uzaklaşmanın aracı rolü vardır. Son olarak, mağdur duyarlılığından misillemeye giden doğrudan yol anlamlı ve pozitifdir ($\beta = 0.18$, $SH = 0.02$, %95 GA [0.1309, 0.2311]). Ayrıca, mağdur duyarlılığının ($\beta = -0.33$, $SH = 0.07$, %95 GA [-0.4855, -0.1834]) öznel iyi oluş üzerinde anlamlı etkileri olduğu tespit edilirken, misillemenin ($\beta = -0.11$, $SH = 0.14$, %95 GA [-0.4013, 0.1691]) öznel iyi oluş üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı görülmüştür. Sonuç olarak, mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide misillemenin aracı rolü yoktur.

Mağdur Duyarlılığının Bağışlama Aracılığı ile Öznel İyi Oluş Üzerindeki Dolaylı Etkisinde Algılanan Partner Duyarlılığının Düzenleyici Etkisine İlişkin Model Testi

Öncelikle algılanan partner duyarlılığının, mağdur duyarlılığı ile bağışlama alt boyutları (yardımsverlik, uzaklaşma, misilleme) arasındaki ilişkilerde düzenleyici rolleri test edilmiştir. Bulgular, mağdur duyarlılığının yardımsverlik ($\beta = -0.13$, $SH = 0.03$, %95 GA [-0.1966, -0.0587]) ve algılanan partner duyarlılığı üzerindeki etkisinin anlamlı olduğunu ($\beta = 0.18$, $SH = 0.02$, %95 GA [0.1334, 0.2356]) ancak mağdur duyarlılığı ve algılanan partner duyarlılığının etkileşim değerinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığını göstermiştir ($\beta = -0.004$, $SH = 0.17$, %95 GA [-0.0396, 0.0306]). Benzer biçimde, mağdur duyarlılığının uzaklaşma ($\beta = 0.34$, $SH = 0.03$, %95 GA [0.2771, 0.4144]) ve algılanan partner duyarlılığı üzerindeki etkisinin anlamlı olduğu ($\beta = -0.21$, $SH = 0.02$, %95 GA [-0.2702, -0.1685]), fakat mağdur duyarlılığı ve algılanan partner duyarlılığının etkileşim değerinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($\beta = 0.02$, $SH = 0.17$, %95 GA [-0.0132, 0.0568]). Öte yandan, mağdur duyarlılığının misilleme ($\beta = 0.18$, $SH = 0.02$, %95 GA [0.1309, 0.2311]) ve algılanan partner duyarlılığı üzerindeki etkisinin anlamlı olduğu ($\beta = -0.05$, $SH = 0.01$, %95 GA [-0.0928, -0.0186]), ancak, mağdur duyarlılığı ve algılanan partner duyarlılığının etkileşim değerinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptanmıştır ($\beta = -0.007$, $SH = 0.13$, %95 GA [-0.0332, 0.0179]).

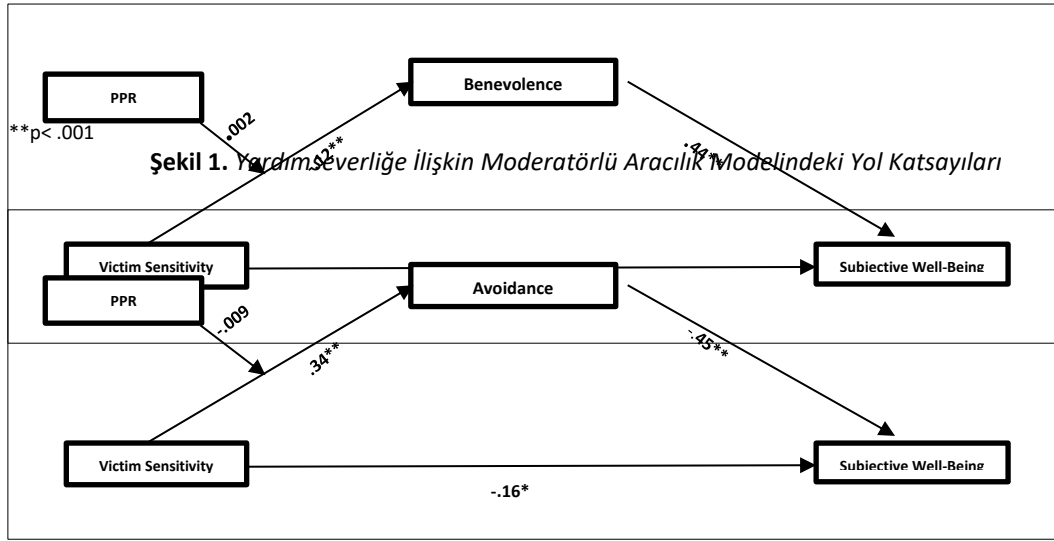
Mağdur duyarlılığının yardımsverlik yoluyla öznel iyi oluş üzerindeki dolaylı etkisinde algılanan partner duyarlılığının düzenleyici rolünün istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir (index= -

0.002, %95 GA [-0.0225, 0.0153]) (bkz. Şekil 1). Benzer biçimde, mağdur duyarlılığının uzaklaşma yoluyla öznel iyi oluş üzerindeki dolaylı etkisi incelendiğinde ise algılanan partner duyarlılığının düzenleyici rolü olmadığı tespit edilmiştir (index= -0.009, %95 GA [-0.0275, 0.053]) (bkz. Şekil 2). Son olarak, mağdur duyarlılığının misilleme yoluyla öznel iyi oluş üzerindeki dolaylı etkilerine bakıldığında, bu modelde de algılanan partner duyarlılığının düzenleyici rolü yoktur (index= -0.0009, %95 GA [-0.0032, 0.077]) (bkz. Şekil 3).

Algılanan partner duyarlılığının mağdur duyarlılığı ve partneri bağışlama alt boyutları (yardımseverlik, uzaklaşma, misilleme) arasındaki ilişkilerde düzeyleyici rolünü değerlendirmek amacıyla Johnson-Neyman yöntemi (Hayes ve Preacher, 2014) kullanılarak basit eğim analizi yürütülmüştür (bkz. Şekil 4-5-6).

Şekil 2

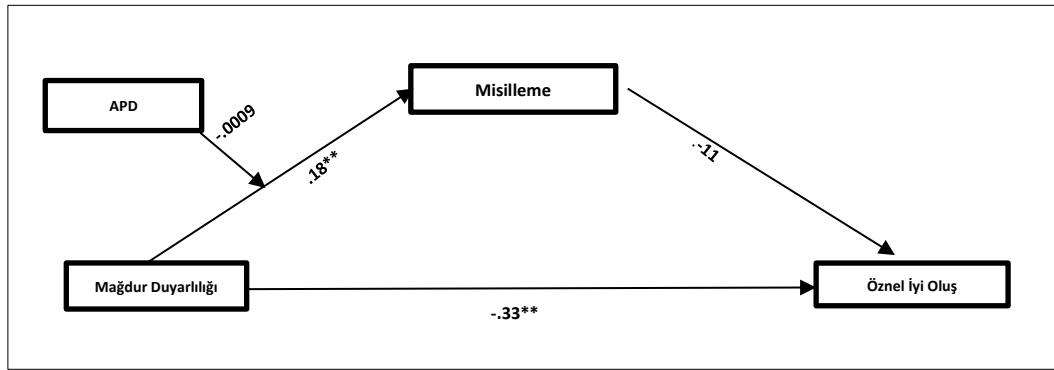
Uzaklaşmaya İlişkin Moderatörlü Aracılık Modelindeki Yol Katsayıları

*p< .05, **p< .001

Şekil 3

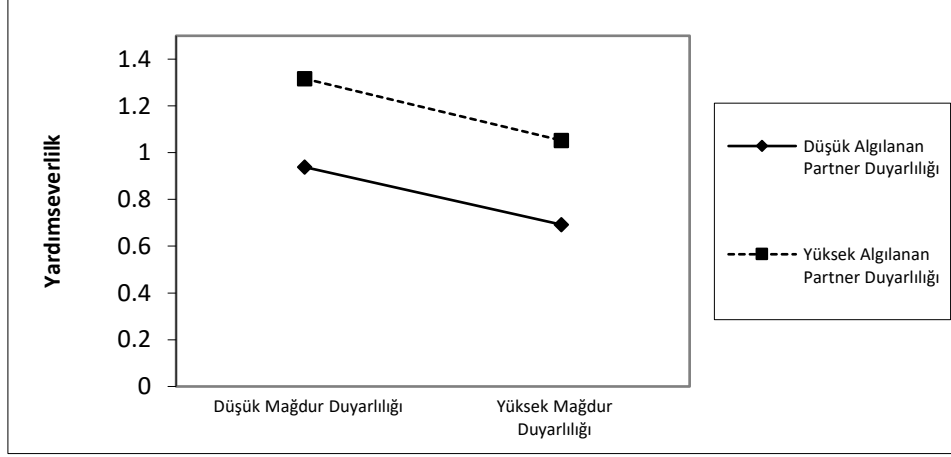
Misillemeye İlişkin Moderatörlü Aracılık Modelindeki Yol Katsayıları

**p< .001

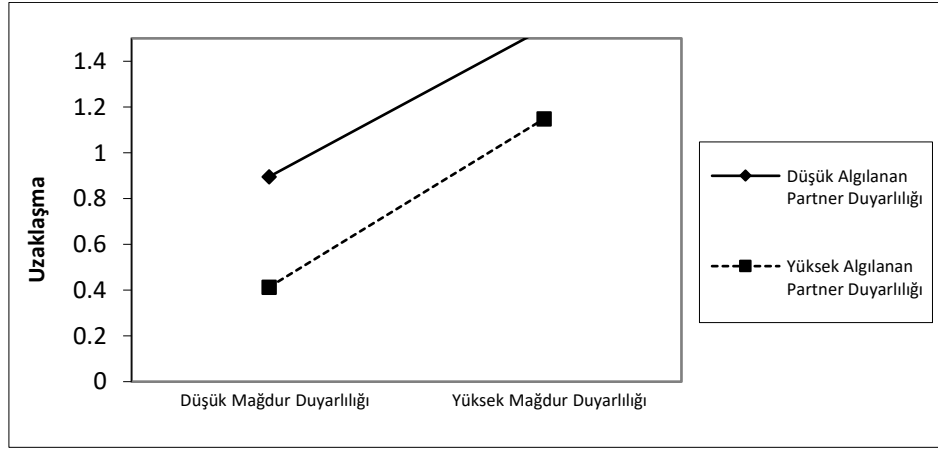
Şekil 4

Algılanan partner duyarlılığının mağdur duyarlılığı ile yardımseverlik arasındaki ilişkide düzenleyici etkisi

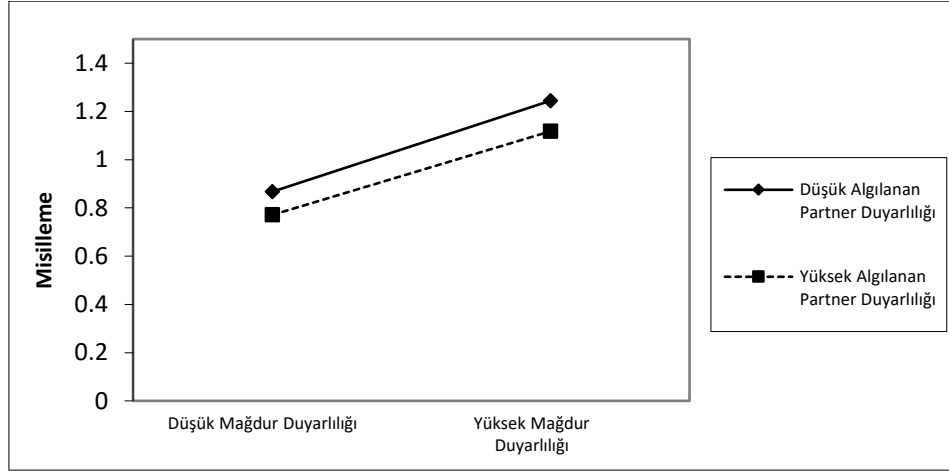
Şekil 5

Algılanan partner duyarlılığının mağdur duyarlılığı ile uzaklaşma arasındaki ilişkide düzenleyici etkisi

Şekil 6

Algılanan partner duyarlılığının mağdur duyarlılığı ile misilleme arasındaki ilişkide düzenleyici etkisi

Tartışma ve Sonuç

Mevcut araştırmada, mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkiler ve bu ilişkiler üzerindeki aracı ve düzenleyici etkiler incelenmektedir. Bu doğrultuda ilk olarak, romantik ilişkide mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide partneri bağışlamanın (yardımseverlik, uzaklaşma ve misilleme) aracı rolleri incelenmektedir. Daha sonra, mağdur duyarlılığının bağışlama aracılığı ile öznel iyi oluş üzerindeki dolaylı etkisinde algılanan partner duyarlılığının düzenleyici etkileri test edilmektedir.

Bağışlamanın Aracı Etkisi

Alan yazında mağdur duyarlılığının sosyal olarak belirsiz durumlarda işbirlikçi olmayan davranışlarla pozitif olarak ilişkili olduğu görülmektedir (Gollwitzer vd., 2009; Rothmund vd., 2011). Mağdura duyarlı kişilerin mağdur edilmeye karşı koymaya yatkın oldukları bilinmektedir (Baumert vd., 2022). Ortalama Niyetlere Duyarlılık Modeli (The Sensitivity to Mean Intentions Model- OND), mağdur duyarlılığının bireyleri özellikle umursamazlık ve güvenilmezlikle ilişkilendirilen bağlamsal ipuçlarına tepki vermeye daha yatkın hale getirdiğini savunur (Gollwitzer & Rothmund, 2009). Dahası mağdur duyarlılığı yüksek olan bireyler, diğer insanlar tarafından istismar edilme tehlikesinin olduğu durumlara karşı özellikle hassas tepki vermektedir. Bu sömürülme korkusu, bu bireylerin daha az işbirlikçi ve daha bencil davranmasına yol açarak iş birliği yapmamalarına neden olmaktadır. OND modelinde (Gollwitzer & Rothmund, 2009), mağdura duyarlı bireylerin sergilediği işbirlikçi olmayan davranışları kendilerini bir savunma biçimi olarak tanımlanmaktadır. Mağdur duyarlılığı yüksek bireyler kendilerini korumanın yanı sıra, gelecekte karşılaşmaktan kaçındıkları sömürüyü de önlemeye çalışmaktadır (Gollwitzer & Rothmund, 2011). Benzer biçimde Bilgin ve arkadaşları (2021), adaletsizliğe karşı duyarlı olmanın, özellikle haksız muamele gördüğünü ya da istismar edildiğini hissetme eğiliminin, bireylerin hem kendi kendini mağdur eden davranışlarda bulunma hem de adalet duyarlılık üzerinde etkileri olan davranışlarda bulunma konusundaki kırılganlıklarını etkilediğini raporlamıştır. Sonuç olarak, mağdur duyarlılığı yüksek bireyler hem sömürüden kaçınmak hem de kendilerini korumaya almak için partnerlerinden uzaklaşarak onları bağışlamaya daha az yatkın oldukları mevcut çalışmanın bulguları ile desteklenmektedir.

Mevcut araştırmanın bulgularından biri; mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide yardımseverliğin aracı rolü olduğudur. Analiz sonucunda elde edilen bu bulgu, çalışmanın hipotezini destekler niteliktedir. Alan yazında adalet duyarlılık, bireyin kendisi ve diğerleri için adalet algılarına nasıl öncelik verdiklerini anlamak için kritik bir ölçüdür. Bu kavramın zaman içerisinde sabit kaldığı varsayılan

bir eğilim olarak ele alınması gerekliliği ortaya konmuştur (Schmitt vd., 2005). Bu doğrultuda araştırmacılar, mağdur duyarlılığı yüksek bireylerin tehdit altında olduğu zaman iş birliklerinde azalma olduğunu da raporlamıştır (Gollwitzer & Rothmund, 2011). Benzer biçimde, mağdura duyarlı bireyler sosyal ikilem durumlarında daha çok bencil seçimler yapmakta ve başkalarına yardım etmeye daha az isteklidir (Gollwitzer, 2005). Bu bulguyu destekler nitelikte, Tham ve diğerleri (2019) tarafından yapılan bir çalışmanın sonuçları olumsuz bir sonuca (yüksek mağdur duyarlılığı) haksız yere maruz kalmaya duyarlı olanların gönüllü olmaya daha az istekli olduğunu göstermektedir. Benzer biçimde araştırmacılar, mağdur duyarlılığı yüksek bireylerin sosyal geri çekilmeye yatkın olduğunu ve bunun da gelecekte yaşanabilecek mağduriyetlere maruz kalmamak için sosyal etkileşimlerden kaçınabileceklerini ifade etmişlerdir (Bondü vd., 2022). Dahası bu bireyler, kişilerarası ihlallere karşı affedici olmayan tepkiler de verebilmektedir (Gerlach vd., 2012). Bondü ve diğerleri (2022), mağdur duyarlılığı yüksek katılımcıların deneyimledikleri adaletsizliği bağışlamak için neye ihtiyaç duyduklarını anlamının önemli olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, adaletsizlik duygularının bireylerin iyi oluşu ve fiziksel sağlıkları üzerinde büyük etkisi vardır (Rousseau vd., 2009). Schmitt ve diğerleri(2005); paranoya, nevroz, şüphecilik, intikam ve kıskançlık ile mağdur duyarlılığı arasında yüksek düzeyde bir ilişki olduğunu rapor etmiştir. Bu şüphecilik, paranoid düşünceye dönüştüğünde sosyal etkileşimlerin kalitesini ve kişinin psikolojik iyi oluşunu bozabilir (Beck et. al., 2004). Schmitt ve Dörfel (1999), mağdur duyarlılığı yüksek bireylerin iyi oluşlarının algılanan adaletsizlik nedeniyle mağdur duyarlılığı düşük olan kişilerin iyi oluşlarına kıyasla daha fazla bozulduğunu raporlamıştır.

Araştırmanın bir diğer sonucu ise, misillemenin mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide aracı rolünün olmadığı bulgusudur. Ancak, alan yazına bakıldığında mevcut çalışmadan elde edilen sonuçların aksine, mağdur duyarlılığı ve bireyin kendisi ile ilgili dezavantajlı ve adaletsizlik durumlarında misilleme davranışı arasında ilişkiler olduğu raporlanmıştır (Schmitt & Mohiyeddini, 1996). Misillemenin genellikle caydırıcılık içerdiği ve duygulanım içermediğini öne sürülmektedir. Ayrıca, misilleme genellikle hızlı gösterilen bir tepki olarak tanımlanmaktadır (Stuckless & Goranson, 1992). Mevcut çalışmada, katılımcılara geçmişte yaşadıkları olumsuz bir deneyimi hatırlayıp, bu deneyim üzerinden misilleme davranışları hakkında maddeler yöneltilmiştir. Misilleme davranışı hızlı gösterilen bir tepki olduğundan, deneyimlenen kötü olayın/durumun üzerinden zaman geçmesi ile birlikte katılımcının konu hakkındaki değerlendirmelerini etkilemiş olabilir. Bunun sonucunda, elde edilen bulgunun mağdur duyarlılığı ile öznel iyi oluş arasında aracı rolü etkilemiş olması olasıdır. Fakat, misilleme ile öznel iyi oluş arasındaki negatif yönde anlamlı ilişkiler bulgusu bireyin öznel iyi oluş halinin olumsuz yönde etkilendiğine işaret ederek geçmişte yapılan çalışma bulguları ile uyumludur.

Mağdur Duyarlılığının Bağışlama Aracılığı ile Öznel İyi Oluş Üzerindeki Dolaylı Etkisinde Algılanan Partner Duyarlılığının Düzenleyici Etkisi

Araştırmada, mağdur duyarlılığı ile partneri bağışlama arasındaki ilişkilerin algılanan partner duyarlılığı düzeyine göre değişip değişmediğinin incelendiği düzenleyici değişken analiz bulgularının desteklenmediği görülmüştür. Hatfield ve Traupmann'a (1981) göre, ilişkiyi değerlendiren kişinin ilişkiden görece bir şekilde eşit kazanç elde ettiğini düşündüğünde adil bir ilişkiden bahsedilebilir. Bu nedenle eşitlik teorisi perspektifine göre ortaklar birbirleriyle veya benzer kişilerle olan ilişkilerinden elde ettikleri kazançlarını karşılaştırarak adil bir ilişki yürütüp yürütmediklerine karar verirler (VanYperen & Buunk, 1994). Ancak, mağdur duyarlılığı yüksek bireyler olumsuz davranışlar içeren ipuçlarına daha duyarlıdır. Dahası, bu bireyler ilişkilere karşı da daha güvensiz ve tepkisel yaklaşmaya eğilimli olduklarından, daha az uzlaşmacı bir tavır sergilerler (Gollwitzer & Rothmund, 2011). Gollwitzer ve diğerleri (2012) tarafından katılımcıların birbirinden farklı duygusal ifadelerle sahip 35 animasyon yüzünün güvenilirliğini derecelendirdiği bir çalışmanın bulguları, mağdur duyarlılığı yüksek kişilerin, nötr ve düşmanca yüzleri, mağdur duyarlılığı düşük kişilere kıyasla daha güvensiz olarak değerlendirdiğini ortaya koymuştur. Dahası araştırmada, mağdur duyarlılığı yüksek katılımcıların iş birliği hedeflerini önemsiz olarak algıladıkları da raporlanmıştır. Sonuç olarak araştırmacılar, mağdur duyarlılığı yüksek bireylerin, güvenli ipuçlarından ziyade güvensiz olanlara daha fazla odaklandıklarından, ortaya çıkan asimetrisinin mağdur duyarlılığının hatalı sosyal yargılara nasıl yol açtığını göstermesi açısından ilk çalışma olduğunu ifade etmiştir.

Mağdur duyarlılığı düzeyi partneri bağışlama davranışını olumsuz etkilemektedir. Alan yazın incelendiğinde, mağdur duyarlılığı kavramının bağışlamaya istekliliği anlamlı bir biçimde etkileyen bir değişken olduğu görülmektedir (Gerlach vd., 2012). Araştırmacılar, mağdur duyarlılığı ile bağışlama arasındaki ilişkileri yakın ilişkiler bağlamında ele alarak, mağdur duyarlılığının eğilimsel ve durumsal bağışlama ile ilişkili olduğunu ve mağdur duyarlılığı yüksek kişilerin bağışlama eğilimlerinin düşük olduğunu raporlamıştır. Tüm bu bilgilere dayanarak, test edilen düzenleyici modelde partneri bağışlama alt boyutlarından elde edilen modellerin anlamlı olduğu görülse de mağdur duyarlılığı ile algılanan partner duyarlılığı arasındaki etkileşimlerin anlamlı olmadığı, dolayısıyla mağdur duyarlılığının partneri bağışlamaya etkisinde algılanan partner duyarlılığının düzenleyici rolü olmadığı tespit edilmiştir.

Yakınlık süreci modelinde ilişkide partner tarafında değer ve ilgi görme ve anlaşılma olarak tanımlanan Algılanan Partner Duyarlılığı (APD) (Reis & Shaver, 1988), bireyin partnerinin önemli özelliklerini algılayarak bu özelliklere olumlu geri dönütler verme derecesini ifade etmektedir (Caprariello & Reis, 2011). APD, uzun yıllardır romantik ilişkilerde yakınlığın geliştirilmesi ve sürdürülmesinde temel bir yapı olarak görülmektedir (Arıcan-Dinç & Gable, 2023). Örneğin, Taşkireç ve Solmazer'in (2023) evli bireylerde algılanan partner duyarlılığı, affetme ve duygu düzenleme arasındaki ilişkileri incelediği bir araştırmanın bulguları; partner duyarlılığı ile affetme arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu göstermiştir. Bu nedenle araştırmacılar, bireyin duyarlı bir partnere sahip olmasının affetme sürecinde oldukça önemli olduğunu ifade etmiştir. Ancak, mağdur duyarlılığı yüksek bireyler güvenilmez durumlar ile karşı karşıya kaldıklarında kaçınma odaklı tepkiler göstermektedirler. Dahası araştırmacılar, bu bireylerin güvenilmezlik ipuçları olmadığına bile adalet ve adaletsizlikle ilgili durumlara karşı büyük bir dikkat gösterdiklerini raporlamıştır (Baumert vd., 2012). Bu nedenle, mağdur duyarlılığı yüksek bireyler adaletsiz durumlarda kendilerini geri çektikleri ve partnerlerinden uzaklaştıkları için partnerlerinin gösterdikleri anlayış, ilgi ve değeri algılayamıyor olabilirler. Kendilerini iş birliğine kapatan bu bireyler, partnerleriyle olumsuz durumlarda iş birliği yapmayabilir, uzaklaşabilir ve partneri bağışlamaya gönüllü olmayabilir. Dolayısıyla, duyarlı bir partnere karşı kendini kapatan mağdur duyarlılığı yüksek kişilerin partnerlerinden gelen geri bildirimleri doğru bir biçimde alamayacağı söylenebilir. Bu nedenle, mağdur duyarlılığı düzeyi ile bağışlama arasındaki ilişkide algılanan partner duyarlılığının düzenleyici rolünün olmaması bu ilişkinin tutarsızlığından kaynaklanabilir.

Sınırlılıklar ve Öneriler

Mevcut araştırmanın bulguları değerlendirilirken bazı sınırlılıklar göz önüne alınmalıdır. Bu sınırlılıklardan ilki, birinci çalışmada geliştirilen ölçeğin hedef örneklemdir. Birinci çalışmanın örneklemi evli bireyler olduğundan, ikinci çalışmanın örneklemi de yalnızca evli bireylerden oluşmaktadır. Ancak, bu durum araştırma bulgularının genellenebilirliğini kısıtlamaktadır. Bu nedenle, gelecekte yapılacak çalışmaların farklı ilişki durumlarına sahip (flört, birlikte yaşamak vb.) bireyleri ele alması çalışmanın genellenebilirliğini arttıracaktır.

Araştırmanın kesitsel ve ilişkisel bir çalışma olması çalışmanın bir diğer sınırlılığıdır. İlişkisel çalışmalarda nedenselliğe ilişkin çıkarım yapılamadığından, araştırmadan elde edilen bulgular yalnızca değişkenler arasındaki ilişkiler üzerinden değerlendirilmektedir. Bu nedenle, araştırmacılar farklı zamanlarda alacakları ölçümlerle (boylamsal), ölçmek istedikleri yapının değişimini gözlemleyerek daha kapsamlı değerlendirmeler yapabilirler.

Mevcut çalışmada yalnızca adalet duyarlılığının mağdur boyutu ele alınmıştır. Gelecekte yapılacak olan çalışmalar bu kavramın diğer alt boyutlarına (suçlu (fail), gözlemci ve yararlanıcı) odaklanarak, bu boyutların öznel iyi oluş ve partneri bağışlama davranışı gibi romantik ilişkilerle ilişkili faktörleri nasıl etkilediğini ortaya konması ve konuyu daha geniş bir perspektiften değerlendirmek için faydalı olabilir.

Mağdur duyarlılığı kavramı genellikle narsisizm, intikam, öfke ve misilleme gibi olumsuz özellikler ile ilişkilendirilmektedir. Ancak, mevcut çalışmada romantik ilişkilerde mağdur duyarlılığı ile misilleme arasındaki ilişkiler incelenmiş olup, anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu nedenle, gelecekte bu kavramın farklı ölçüm yöntemleri kullanılarak (deneysel yöntem gibi) değerlendirilmesi önerilmektedir. Ayrıca, gelecekte yapılacak çalışmaların mağdur duyarlılığı düzeyi yüksek bireylerin romantik ilişkilerinde

yaşadıkları problemlere odaklanması, bu alanda geliştirilecek müdahale programları için yol gösterici olabilir. Mağdur duyarlılığı yüksek bireyler, ilişkilerinde olumsuz olayları kişiselleştirmeye ve adaletsizlik algısı geliştirmeye daha yatkındır (Gollwitzer ve Rothmund, 2011). Bu bağlamda, hem mağdur duyarlılığının olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik hem de bağışlama mekanizmalarını desteklemeye yönelik verilecek olan öz şefkat, empati ve duygu düzenleme eğitimlerinin bu alanda yapılacak olan müdahaleler bakımından faydalı olacağı düşünülmektedir.

Mağdur duyarlılığı yüksek bireylerin adaletsiz durumlara karşı daha hassas olduğu ve daha fazla misilleme davranışı gösterme eğilimleri olduğu bilindiğinden, bu davranışları azaltmak için bilişsel, duygusal ve davranışsal müdahaleler geliştirilmesi ve uygulanması önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, duygu ve davranış odaklı (öfke yönetimi vb.) yöntemlerin, bireyin olumsuz tepkilerini düzenlemesine yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

Yazar Katkı Oranı

Birinci yazar: Araştırmanın tasarımı, veri toplama, yöntem, bulgular, tartışma ve sonuç bölümlerinin yazımı. İkinci yazar: Araştırmanın tasarımı ve metodolojisine katkı, bulguların yorumlanması ve makalenin bütününün gözden geçirilmesi.

Etik Beyan

"Bu araştırmanın planlanması, verilerin toplanması, analizi ve raporlanması sırasında "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi"nde yer alan etik ilke ve kurallara uyulmuştur. Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği'ne aykırı herhangi bir uygulama yapılmamış ve araştırmaya katılan tüm bireysel katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır." Çalışmanın etik kurul incelemesi Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Etik Kurulu tarafından yapılmış Karar No: 05/03/2021-03 sayılı karar ile çalışma etik açıdan uygun bulunmuştur.

Çatışma Beyanı

Yazarlar çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmadığını beyan etmektedirler.

References

- Allemand, M., Hill, P. L., Ghaemmaghami, P., & Martin, M. (2012). Forgiveness and subjective well-being in adulthood: The moderating role of future time perspective. *Journal of Research in Personality*, 46(1), 32–39. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2011.11.004>
- Arıcan-Dinç, B., & Gable, S. L. (2023). Responsiveness in romantic partners' interactions. *Current Opinion in Psychology*, 53, 101652. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2023.101652>
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Lawrence Erlbaum.
- Back, M. D., Küfner, A. C. P., Dufner, M., Gerlach, T. M., Rauthmann, J. F., & Denissen, J. J. A. (2013). Narcissistic admiration and rivalry: Disentangling the bright and dark sides of narcissism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 105(6), 1013–1037. <https://doi.org/10.1037/a0034431>
- Balcı-Çelik, S., & Öztürk-Serter, G. (2017). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde affetmenin öznel iyi oluşları üzerindeki rolü. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 3990–4001. <https://doi.org/10.14687/jhs.v14i4.4874>
- Balliet, D., Li, N. P., & Joireman, J. (2011). Relating trait self-control and forgiveness within prosocials and proselves: Compensatory versus synergistic models. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101(5), 1090–1105. <https://doi.org/10.1037/a0024967>
- Baumert, A., Otto, K., Thomas, N., Bobocel, D. R., & Schmitt, M. (2012). Processing of unjust and just information: Interpretation and memory performance related to dispositional victim sensitivity. *European Journal of Personality*, 26(2), 99–110. <https://doi.org/10.1002/per.1844>
- Beck, A. T., Freeman, D., & Garety, P. A. (2004). *Paranoia: The psychology of persecutory delusions*. Psychology Press.
- Birni, G., & Eryılmaz, A. (2022). Enhancing well-being of the married: Investigating marital satisfaction, self-compassion and happiness increasing strategies. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 12(67), 650–669. <https://doi.org/10.17066/tpdrd.12061408>
- Bilgin, A., Bondü, R., & Elsner, B. (2022). Longitudinal associations between justice sensitivity, nonsuicidal self-injury, substance use, and victimization by peers. *Development and Psychopathology*, 34(4), 1560–1572. <https://doi.org/10.1017/S0954579421000250>
- Bono, G., McCullough, M. E., & Root, L. M. (2007). Forgiveness, feeling connected to others, and well-being: Two longitudinal studies. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34(2), 182–195. <https://doi.org/10.1177/0146167207310025>
- Bondü, R., Holl, A. K., Trommler, D., & Schmitt, M. J. (2022). Responses toward injustice shaped by justice sensitivity—evidence from Germany. *Frontiers in Psychology*, 13, 858291. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.858291>
- Borkenau, P., & Ostendorf, F. (1990). Comparing exploratory and confirmatory factor analysis: A study on the 5-factor model of personality. *Personality and Individual Differences*, 11(5), 515–524. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(90\)90065-Y](https://doi.org/10.1016/0191-8869(90)90065-Y)
- Bowlby, J. (1979). The Bowlby-Ainsworth attachment theory. *Behavioral and Brain Sciences*, 2(4), 637–638. <https://doi.org/10.1017/S0140525X00064955>
- Bowlby, J. (1988). *A secure base: Parent-child attachment and healthy human development*. Basic Books.
- Bugay, A., & Demir, A. (2010). Hataya ilişkin özelliklerin başkalarını affetmeyi yordaması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(35), 8–17.
- Caprariello, P. A., & Reis, H. T. (2011). Perceived partner responsiveness minimizes defensive reactions to failure. *Social Psychological and Personality Science*, 2(4), 365–372. <https://doi.org/10.1177/1948550610391914>

- Canbulat, N., & Cihangir-Çankaya, Z. (2014). Evli bireylerin öznel iyi olma düzeylerinin yordanması. *Ege Eğitim Dergisi*, 15(2), 556–576. <https://doi.org/10.12984/eed.67597>
- Çoklar, I., & Dönmez, A. (2014). Kişiler arası ilişkilerde bağışlama üzerine bir gözden geçirme. *Nesne*, 2(4), 33–54. <https://doi.org/10.7816/nesne-02-04-03>
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2008). Self-determination theory: A macrotheory of human motivation, development, and health. *Canadian Psychology*, 49(3), 182–185. <https://doi.org/10.1037/a0012801>
- DeNeve, K. M., & Cooper, H. (1998). The happy personality: A meta-analysis of 137 personality traits and subjective well-being. *Psychological bulletin*, 124(2), 197–229. [https://doi.org/0033-2909/98/\\$3.00](https://doi.org/0033-2909/98/$3.00)
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71–75. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13
- Diener, E. (1994). Assessing subjective well-being: Progress and opportunities. *Social indicators research*, 31, 103–157. <https://doi.org/10.1007/BF01207052>
- Diener, E., & Lucas, R.E. (1999). Personality and subjective well-being. In D. Kahneman, E. Diener, & N. Schwarz (Eds.), *Well-being: The foundations of hedonic psychology* (pp. 213–229). Russell Sage Foundation.
- Diener, E. (2000). Subjective well-being: The science of happiness and a proposal for a national index. *American Psychologist*, 55(1), 34–43. [https://doi.org/0033-2909/99/\\$3.00](https://doi.org/0033-2909/99/$3.00)
- Doğruyol, S. (2023). Romantik ilişkilerde öznel iyi oluş ile partnere kendini açma düzeyi arasındaki ilişkide algılanan partner duyarlılığının rolü. *Nesne*, 11(27), 39–52. <https://doi.org/10.7816/nesne-11-27-04>
- Durmuş, E., & Manap, A. (2018). Evlilikte bağışlama ölçeği-olay: Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(4), 2033–2049. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2018.18.41844-504877>
- Elliot, A. J., & Reis, H. T. (2003). Attachment and exploration in adulthood. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85(2), 317–331. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.2.317>
- Enright, R. D., Freedman, S., & Rique, J. (1998). The psychology of interpersonal forgiveness. In R. D. Enright, & J. North (Eds.), *Exploring forgiveness* (pp. 46–62). University of Wisconsin Press.
- Eryılmaz, A., & Ercan, L. (2011). Investigating of the subjective well-being based on gender, age and personality traits. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 139–149. <https://doi.org/10.17066/pdrd.59357>
- Eryılmaz, A., & Doğan, T. (2013). The mediator role of need satisfaction between subjective well-being and romantic relationships quality. *Eurasian Journal of Educational Research*, 53(2), 79–96. <http://doi.org/10.14689/ejer.2013.53.5>
- Exline, J. J., Worthington, E. L., Hill, P., & McCullough, M. E. (2003). Forgiveness and justice: A research agenda for social and personality psychology. *Personality and Social Psychology Review*, 7(4), 337–348. https://doi.org/10.1207/S15327957PSPR0704_06
- Fincham, F. D. (2000). The kiss of porcupines: From attributing responsibility to forgiving. *Personal Relationships*, 7(1), 1–23. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2000.tb00001.x>
- Fincham, F. D., Beach, S. R. H., & Davila, J. (2004). Forgiveness and conflict resolution in marriage. *Journal of Family Psychology*, 18(1), 72–81. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.18.1.72>
- Gable, S. L., & Reis, H. T. (2006). Intimacy and the self: An iterative model of the self and close relationships. In P. Noller, & J. A. Feeney (Eds.), *Close relationships: Functions, forms and processes* (pp. 211–225). Psychology Press/Taylor & Francis (UK).

- Gençöz, T. (2000). Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 15(46), 19–26.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 update* (10th Ed.). Pearson.
- Gerlach, T. M., Allemand, M., Agroskin, D., & Denissen, J.J. (2012). Justice sensitivity and forgiveness in close interpersonal relationships: The mediating role of mistrustful, legitimizing, and pro-relationship cognitions. *Journal of Personality*, 80(5), 1373–413. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2012.00762.x>
- Gollwitzer, M., Schmitt, M., Schalke, R., Maes, J., & Baer, A. (2005). Asymmetrical effects of justice sensitivity perspectives on prosocial and antisocial behavior. *Social Justice Research*, 18(2), 183–201. <https://doi.org/10.1007/s11211-005-7368-1>
- Gollwitzer, M., & Rothmund, T. (2011). What exactly are victim-sensitive persons sensitive to? *Journal of Research in Personality*, 45(5), 448–455. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2011.05.003>
- Gollwitzer, M., Rothmund, T., Alt, B., & Jekel, M. (2012). Victim sensitivity and the accuracy of social judgments. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 38(8), 975–984. <https://doi.org/10.1177/0146167212440887>
- Hatfield, E., & Traupmann, J. (1981). Intimate relationships: A perspective from equity theory. In S. Duck, & R. Gilmour (Eds.), *Personal relationships: Studying personal relationships* (pp. 165–178). Academic Press.
- Hayes, A. F. (2018). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. The Guilford Press.
- Hayes, A. F., & Preacher, K. J. (2014). Statistical mediation analysis with a multicategorical independent variable. *British Journal of Mathematical and Statistical Psychology*, 67(3), 451–470. <https://doi.org/10.1111/bmsp.12028>
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511–524. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.3.511>
- Hudson, N.W., Lucas, R.E., & Donnellan, M.B. (2020). The highs and lows of love: Romantic relationship quality moderates whether spending time with one's partner predicts gains or losses in well-being. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 46(4), 572–589. <https://doi.org/10.1177/0146167219867960>
- Kiecolt-Glaser, J. K., & Wilson, S. J. (2017). Lovesick: Couples' relationships and health. *Annual Review of Clinical Psychology*, 13(8), 421–443. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-032816-045111>
- Köker, S. (1991). Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumu düzeyinin karşılaştırılması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi.
- Laurenceau, J. P., Barrett, L. F., & Pietromonaco, P. R. (1998). Intimacy as an interpersonal process: The importance of self-disclosure, partner disclosure, and perceived partner responsiveness in interpersonal exchanges. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(5), 1238–1251. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.5.1238>
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, 28(4), 563–575. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.1975.tb01393.x>
- Londero-Santos, A., Natividade, J. C., & Féres-Carneiro, T. (2021). Do romantic relationships promote happiness? Relationships' characteristics as predictors of subjective well-being. *Interpersona: An International Journal on Personal Relationships*, 15(1), 3–19. <https://doi.org/10.5964/ijpr.4195>
- Mahoney, A., Rye, M., & Pargament, K. I. (2005). When the sacred is violated: Desecration as a unique challenge to forgiveness. In E. L. Worthington (Ed.), *The handbook for forgiveness* (pp. 57–72). Routledge.

- McCauley, T. G., Billingsley, J., & McCullough, M. E. (2022). An evolutionary psychology view of forgiveness: Individuals, groups, and culture. *Current Opinion in Psychology*, 44, 275–280. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.09.021>
- McClelland, D. C. (1985). How motives, skills, and values determine what people do. *American Psychologist*, 40(7), 812–825. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.40.7.812>
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1985). Updating Norman's "adequacy taxonomy": Intelligence and personality dimensions in natural language and in questionnaires. *Journal of Personality and Social Psychology*, 49(3), 710–721. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.49.3.710>
- McCullough, M. E., Rachal, K. C., Sandage, S. J., Worthington, E. L., Jr., Brown, S. W., & Hight, T. L. (1998). Interpersonal forgiving in close relationships: II. theoretical elaboration and measurement. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75(6), 1586–1603. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.75.6.1586>
- McCullough, M. E., Pargament, K. I., & Thoresen, C. E. (2000). The psychology of forgiveness: History, conceptual issues, and overview. In M. E. McCullough, K. I. Pargament, & C. E. Thoresen (Eds.), *Forgiveness: Theory, research, and practice* (pp. 1–14). Guilford Press.
- McCullough, M. E., Fincham, F. D., & Tsang, J. A. (2003). Forgiveness, forbearance, and time: the temporal unfolding of transgression-related interpersonal motivations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(3), 540–557. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.84.3.540>
- Mróz, J., & Kaleta, K. (2017). Cognitive and emotional predictors of episodic and dispositional forgiveness. *Polish Psychological Bulletin*, 48(2), 143–153. <https://doi.org/10.1515/ppb-2017-0018>
- Muller, D., Judd, C. M., & Yzerbyt V. Y. (2005). When moderation is mediated and mediation is moderated. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89(6), 852–863. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.89.6.852>
- Myers, D. G., & Diener, E. (1995). Who is happy? *Psychological Science*, 6(1), 10–19. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1995.tb00298.x>
- Pourmohseni Koluri, F., & Ranjbar, H. (2022). The role of victim sensitivity, hostile attribution bias and anger rumination in predicting marital status. *Iranian Journal of Family Psychology*, 8(2), 73–85. <https://doi.org/10.52547/ijfp.2022.536891.0>
- Pleeging, E., Burger, M., & van Exel, J. (2021). The relations between hope and subjective well-being: A literature overview and empirical analysis. *Applied Research in Quality of Life*, 16(3), 1019–1041. <https://doi.org/10.1007/s11482-019-09802-4>
- Reis, H. T., & Shaver, P. (1988). Intimacy as an interpersonal process. In S. Duck, D. F. Hay, S. E. Hobfoll, W. Ickes & B. M. Montgomery (Eds.), *Handbook of personal relationships: Theory, research and interventions* (pp. 367–389). John Wiley & Sons.
- Reis, H. T., Clark, M. S., & Holmes, J. G. (2004). Perceived partner responsiveness as an organizing construct in the study of intimacy and closeness. In D. J. Mashek & A. P. Aron (Eds.), *Handbook of closeness and intimacy* (pp. 201–225). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Reis, H. T., & Clark, M. S. (2013). Responsiveness. In J. A. Simpson & L. Campbell (Eds.), *The Oxford handbook of close relationships* (pp. 400–423). Oxford University Press.
- Reis, H. T., Crasta, D., Rogge, R. D., Maniaci, M. R., & Carmichael, C. L. (2017). Perceived partner responsiveness scale. In D. L. Worthington & G. D. Bodie (Eds.), *The Sourcebook of listening research: Methodology and measures* (pp. 516–521). Wiley.
- Reise, S. P., & Revicki, D. A. (2015). *Handbook of item response theory modeling: Applications to typical performance assessment*. Routledge.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Review of Psychology*, 52, 141–166. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.52.1.141>

- Selçuk, E., Karagöbek, A. B., & Günaydin, G. (2018). Responsiveness as a key predictor of happiness: mechanisms and unanswered questions. In M. Demir, & N. Sümer (Eds.), *Cross-Cultural advancements in positive psychology: Close relationships and happiness across cultures* (pp. 1–18). Springer International Publishing.
- Schmitt, M., Neumann, R., & Montada, L. (1995). Justice sensitivity. *Social Justice Research*, 8, 385–407.
- Schmitt, M., & Mohiyeddini, C. (1996). Sensitivity to befallen injustice and reactions to a real life disadvantage. *Social Justice Research*, 9, 223–238.
- Schmitt, M., & Dörfel, M. (1999). Procedural injustice at work, justice sensitivity, job satisfaction and psychosomatic well-being. *European Journal of Social Psychology*, 29(4), 443–453.
- Schmitt, M., Gollwitzer, M., Maes, J., & Arbach, D. (2005). Justice sensitivity: Assessment and location in the personality space. *European Journal of Psychological Assessment*, 21(3), 202–211. <https://doi.org/10.1027/1015-5759.21.3.202>
- Schmitt, M., Baumert, A., Gollwitzer, M., & Maes, J. (2010). The justice sensitivity inventory: Factorial validity, location in the personality facet space, demographic pattern, and normative data. *Social Justice Research*, 23(2), 211–238. <https://doi.org/10.1007/s11211-010-0115-2>
- Schimmack, U. (2008). The structure of subjective well-being. In M. Eid, & R. J. Larsen (Eds.), *The science of subjective well-being* (pp. 97–123). The Guilford Press.
- Sheldon, K. M., Elliot, A. J., Ryan, R. M., Chirkov, V., Kim, Y., Wu, C., ... & Sun, Z. (2004). Self-concordance and subjective well-being in four cultures. *Journal of Cross-cultural Psychology*, 35(2), 209–223. <https://doi.org/10.1177/0022022103262245>
- Stanton, S. C. E., Selçuk, E., Farrell, A. K., Slatcher, R. B., & Ong, A. D. (2019). Perceived partner responsiveness, daily negative affect reactivity, and all-cause mortality: A 20-year longitudinal study. *Psychosomatic Medicine*, 81(1), 7–15. <https://doi.org/10.1097/psy.0000000000000618>
- Stuckless, N., & Goranson, R. (1992). The vengeance scale: Development of a measure of attitudes toward revenge. *Journal of Social Behavior and Personality*, 7(1), 25–42.
- Taşfiliz, D., Çetiner, E. S., & Selçuk, E. (2020). Yakın ilişkilerde algılanan duyarlılığın yaş farklılıkları ve psikolojik esenlik ile ilişkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 35(86), 19–42. <https://doi.org/10.31828/tpd1300443320190630m000020>
- Taşfiliz, D., Selçuk, E., Günaydin, G., Slatcher, R. B., Corriero, E. F., & Ong, A. D. (2018). Patterns of perceived partner responsiveness and well-being in Japan and the United States. *Journal of Family Psychology*, 32(3), 355–365. <https://doi.org/10.1037/fam0000378>
- Taşkireç, G., & Solmazer, G. (2023). Evli bireylerde algılanan partner duyarlılığı ve affetme ilişkisi: Kişilerarası duygu düzenlemenin aracı rolü. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 7(3), 384–397. <https://doi.org/10.57127/kpd.26024438m0000102>
- Van-Ijzendoorn, M. H., & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2008). The distribution of adult attachment representations in clinical groups: A meta-analytic search for patterns of attachment in 105 AAI studies. In H. Steele, & M. Steele (Eds.), *Clinical applications of the adult attachment interview* (pp. 69–96). The Guilford Press.
- VanYperen, N. W., & Buunk, B. P. (1990). A longitudinal study of the equity and satisfaction in intimate relationships. *European Journal of Social Psychology*, 20(4), 287–309. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2420200403>
- Yao, S., Chen, J., Yu, X., & Sang, J. (2017). Mediator roles of interpersonal forgiveness and self-forgiveness between self-esteem and subjective well-being. *Current Psychology*, 36(3), 585–592. <https://doi.org/10.1007/s12144-016-9447-x>
- Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 1063–1070. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.54.6.1063>

Witvliet, C., Worthington, E. L., Root-Luna, L., Sato, A. F., Ludwig, T. E., & Exline, J. J. (2008). Retributive justice, restorative justice, and forgiveness: An experimental psychophysiology analysis. *Journal of Experimental Social Psychology*, 44, 10–25. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jesp.2007.01.009>